

BİRİNCİ BÖLÜM

TURİZM YATIRIMCILARININ VE İŞLETMECİLERİNİN HUKUKSAL SORUNLARI

MODERATÖR:

Kutluhan TAŞKIN (T.C. Kalkınma Bakanlığı)

RAPORTÖRLER:

Özgür YAYLA (Gazi Üniversitesi)

Kemal Gürkan KÜÇÜKERGİN (Gazi Üniversitesi)

KATILIMCILAR*:

AKÇAKAYA, Emrullah (SKAL)

ARSLAN, Cem (T.C. Maliye Bakanlığı)

AYIK, Osman (TÜROFED)

BAŞAYVAZ, Barış (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

BENGİ, Ali (Turgut Özal Üniversitesi, Yrd. Doç. Dr)

BOZ, Necip (TÜROFED)

BÜYÜKSOLAK, Yücel (T.C. Maliye Bakanlığı)

CILIZ, Burcu (SKAL)

ÇELİK, Mehmet Metin (T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

ÇILDIK, Neşe (BETUYAB)

ÇOLAKOĞLU, Savaş (TÜROFED)

DEMİRTAŞ, Burcu (T.C. Milli Savunma Bakanlığı, Av.)

DOĞAN, Naime (TAPDK)

DOĞAN, Senem (T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı)

ERCAN, Vatan (GÜMTOB)

ERDOĞDU, Zehra (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

EYÜPOĞLU, Saynur (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı)

GERGİN, Gizem (T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı)

GÜLLÜ, Çiğdem (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

GÜNGÖR, Mustafa (Asyatermal-ATİD)

GÜZEL ŞAHİN, Gonca (Atılım Üniversitesi, Yrd. Doç. Dr.)

İŞLER, Mehmet (TÜROFED)

İSTER, Muzaffer (SKAL)

KALEMCİ, Nazan (BETUYAB)
MADEN, Ayten (TAPDK)
MAYDA, Çiçek (SKAL)
OLGUN, Hakan (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı)
ÖZATAN, Halim (TUROB, Av.)
PAYAMOĞLU, Turgay (T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı)
RENDAN, Ali (TÜRSAB)
SABANCILAR, Ufuk (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı)
SEVİNÇ, Burcu (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı)
SİYAHHAN, Mustafa (Bilkent Üniversitesi)
SÖYLER, İlhami (T.C. Sayıştay Başkanlığı, Doç. Dr.)
ŞAHBAZ, Hatice (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
UYAR, Şebnem (Golden Key Otelleri)
ÜLKÜ KAYA, Selcen (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı)
YALAMACILAR, Nigar (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı)
YAYLI, Ali (Gazi Üniversitesi, Doç. Dr.)
YILMAZCAN, Dilek (Maltepe Üniversitesi, Prof. Dr.)

A- 2634 SAYILI TURİZMİ TEŞVİK KANUNU'NA YÖNELİK MEVZUAT DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: 2634 Sayılı Kanun ve Buna Bağlı Yönetmeliklerin Güncellenmemesi

Çözüm 1.1: 2634 sayılı kanun özel nitelikte olmalıdır. Kanunda ayrıntıya yer verilmemeli genel çerçevede anlaşılır olmalıdır. İhtiyaç duyulan diğer düzenlemeler yönetmelik ve tebliğlerle yapılmalıdır.

Çözüm 1.2: 2011 yılında çıkarılan kanun hükmünde kararname kapsamında Bakanlık yeniden yapılandırılmalı ve yeniden tanımlanan görev ve yetkileri çerçevesinde planlama konusundaki yetkilere ilişkin 2634 sayılı Kanun ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili diğer mevzuatta revizyona gidilmelidir.

Çözüm 1.3: İlgili kanunda güncelleme yapılırken yurt dışında var olan benzer kanunlar tekrar gözden geçirilmelidir.

Çözüm 1.4: Kapasite ve kira tespitlerinde yatak kapasitesi değil oda sayısı esas alınmalıdır.

Çözüm 1.5: Turizm işletme belgeli tesislerden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı istenmemelidir.

Sorun 2: Turizmin Tüm Paydaşlarını Aynı Anda İçeren ve Kollayan Bir Yasa (Acenteci, Otelci, Taşımacı vs.) Olmamasından Kaynaklı Sorunlar

Çözüm 2.1: Farklı kurumlar arasında koordinasyon ve mevzuat çalışması yapılmalıdır.

Çözüm 2.2: Tespit edilen bir kusura tek bir ceza verilmesi hususunda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 2.3: Yeknesak bir hukuki düzenleme ile hem hukuki hem de cezai sorumluluğa uygulanacak yaptırımlar konusunda birlik sağlanmalıdır.

Sorun 3: İndirimli tarifelerin Kaldırılması Sonrası Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ)'ne Açılan Davalar

Çözüm 3.1: Kayıp kaçak bedelleri turizm tesislerinden alınmamalıdır.

Çözüm 3.2: Kayıp kaçak bedelleri ile ilgili yönetmelikte turizm tesislerinin lehine düzenlemeler yapılmalıdır.

Sorun 4: Tahsis Sürelerinin Uzatılması ve Bu Konuda Yöntem Belirlenmemesi

Çözüm 4.1: Tahsis süreleri eğer yatırımcı tarafından amacına uygun kullanılmakta ise 49 yıl daha uzatılmalıdır.

Çözüm 4.2: Mesire alanı adı altında 29 yıllığına kiraya verilen turizm amaçlı tahsis yapımı ve belgelendirilmesi kaldırılmalıdır.

Çözüm 4.3: Tahsis süresi bitiminde arazinin yatırımcıya devrine olanak sağlayan düzenleme yapılmalıdır.

Sorun 5: Tesis Denetim Sonrası Verilen 30 Gün Süre Yetersizliği

Çözüm 5.1: 2634 sayılı yasanın 33 maddesinde yapılacak düzenleme ile süre verme yetkisi denetimi yapan görevliye veya ilgili Genel Müdürlüğe bırakılmalıdır.

Çözüm 5.2: Turizm tesislerinde denetim sonrası verilen süreler içinde bulunulan sezona göre düzenlenmelidir.

Çözüm 5.3: Denetleme sonrası giderilmesi istenilen eksikliğin niteliğine göre süre verilmelidir.

Sorun 6: Turizm Tesislerine Verilen Cezalara Bakanlığa İtiraz Hakkının Kaldırılması

Çözüm 6.1: Mahkemeye verilmeden önce bakanlıkta bir hakem heyeti ya da belirlenecek bir komisyon tarafından çözülmeye çalışılmalıdır.

Çözüm 6.2: Para cezası uygulamaları kaldırılmalıdır.

Çözüm 6.3: Cezaların tamamen kaldırılmaları yerine caydırıcı olacak şekilde derecelendirilmelidir.

Sorun 7: Kamu Taşınmazları Üzerinde Gerçekleştirilen Turistik Tesislerde İzinsiz Uygulamalar

Çözüm 7.1: İmar planlarında ve turizm tesislerinin nitelikleri yönetmeliğine aykırı uygulamalar yasa ve yönetmelik hükümleri çerçevesinde önlenmelidir.

Çözüm 7.2: Yerel yönetimlerin denetimlerini arttırması sağlanmalıdır.

Çözüm 7.3: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın taşra teşkilatı güçlendirilmelidir.

Çözüm 7.4: Tesislerin yapım aşamasında daha fazla denetim yapılmalıdır.

Çözüm 7.5: İzinsiz uygulamalara yönelik cezalar ağırlaştırılmalıdır.

Çözüm 7.6: İnşaat emsallerinde kamu-özel durumu bölge bazında standartlaşarak eşitsizliklerin giderilmesi sağlanmalıdır.

Sorun 8: Ek Alanların Veriliş Amacına Uygun Kira Alınması

Çözüm 8.1: Ek alan tahsislerinde kullanım amacına göre kira alınmalıdır.

Çözüm 8.2: Golf tesisleri hariç ana parselde komşu ek alan için büyüklük sınırlaması kaldırılmalıdır.

Çözüm 8.3: Ek alanların ana parselde bütünlük oluşturması ve bu alanların niteliklerini artırması nedeniyle ana parsel kapasitesine uygun olarak bedel alınmalıdır.

Sorun 9: Orman Alanlarının Tahsisinde Mükerrer Ödemeler ve Tahsis Yönetmeliğindeki Hatalı Düzenlemeler

Çözüm 9.1: Mevcut mevzuat, günümüz ihtiyaçları göz önüne alınarak tekrar düzenlenmelidir.

Çözüm 9.2: Hayati önem taşıyan ormanların yok edilmesi önlenmelidir.

Çözüm 9.3: Ağaçlandırma ve bakımla ilgili hükümler korunması kaydıyla OR-KÖY katkı payı kaldırılmalıdır.

Çözüm 9.4: 5761 sayılı kanun ile getirilen ağaçlandırma bedeli yerine yok edilen alanın en az 3 katı kadar alanın yatırımcı tarafından ağaçlandırılarak 3 yıllık bakımının yapılması sağlanmalıdır.

Çözüm 9.5: Orman alanlarının tahsisi konusu tek bir kurum tarafından yürütülmelidir.

Sorun 10: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Belge Almamış İşletmelerin Haksız Rekabetinin Önlenememesi, Tedbir Alınmaması

Çözüm 10.1: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın belge verdiği tesislerin denetimleri artırılmalı, diğer işletmelerin faaliyetlerine son verilmelidir.

Çözüm 10.2: Denetim sadece kayıtlı tesislere değil, kontrol mekanizması genişletilerek tüm tesislere yapılmalıdır.

Çözüm 10.3: Bakanlık tarafından verilen belgelerde daha titiz davranılmalıdır.

Çözüm 10.4: Vergi uygulamalarında belgeli ve belgesiz tesis ayrımı kaldırılmalıdır.

Çözüm 10.5: Belgelendirme standartlarını belirlemek için ayrı bir kurul oluşturulmalıdır.

Çözüm 10.6: Haksız rekabetin önlenmesi için özellikle T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın faaliyetleri ve önlemleri artırılmalıdır.

Sorun 11: Yatırım İşletme Belgesi Olmayan Tesislerin Faaliyetlerinin Denetlenmesi

Çözüm 11.1: Denetlemeye yetkili kurum denetimleri düzenli biçimde yapmalıdır.

Çözüm 11.2: Denetleme genel bir mevzuat ile oluşturulmalı ve denetleyen kurum ile belgelendiren kurum aynı olmalıdır.

Çözüm 11.3: Denetleme taşra teşkilatı tarafından da yapılabilmesi ve bir veritabanı oluşturulmalıdır.

Çözüm 11.4: Kalite standardizasyonu için tüm denetim tek bir kurum tarafından yapılmalıdır.

Çözüm 11.5: Yerel yönetimlerin bu konuda daha aktif olarak faaliyet göstermelerini sağlayacak ortam oluşturulmalıdır.

Çözüm 11.6: Denetim faaliyetleri yapılmadan önce kontrol listesi oluşturulma aşamasında model ülkeler incelenmelidir.

Sorun 12: Turizm Yatırımlarının Master Planlarının Doğru Yapılmaması

Çözüm 12.1: Turizm planlarının ilgili bakanlıkça yapılması gerekmektedir.

Çözüm 12.2: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı master planlama mevzuatının çerçevesini belirlemeli, belediyeler de yetkili ve uzman birimler tarafından planın uygulamasını yapmalıdır.

Çözüm 12.3: Belediyelerin turizm alanında sorumlu birimi karar oluşturma sürecine dahil edilmelidir.

Çözüm 12.4: Küçük belediyeler il belediyelerinin şube müdürlüğü haline getirilmeli ve bu belediyelere bölgesel özelliklere göre atama yapılmalıdır.

Çözüm 12.5: Yerel yönetimlerde turizm altyapısı olan en az bir belediye başkan yardımcısı atanması zorunlu tutulmalıdır.

Çözüm 12.6: Belediyelerde planlama konusunda yetkin elemanlar çalıştırılmalı, olmayan belediyelerde ise plan sürecinin hizmet alım yöntemiyle çözümlenmesi sağlanmalıdır.

Çözüm 12.7: Belediyeler içinde turizm, sağlık vb. alanlar için şubeler oluşturulmalıdır.

Sorun 13: Alternatif Turizm Mevzuatındaki Yetersizlikler

Çözüm 13.1: Kamu-özel işbirliğini içerisinde barındırdan örgütlenme modeli gerekli yasal süreç tamamlanarak uygulamaya geçirilmelidir.

Çözüm 13.2: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı önderliğinde alternatif turizm çeşitleri ile ilgili tüm paydaşların fikirleri ışığında yeni bir mevzuat oluşturulmalıdır.

Çözüm 13.3: Turizmi Teşvik Kanunu'nda alternatif turizm türleri konusuna yer verilmelidir.

Çözüm 13.4: Tek bir yatırımcı var iken yapılan tahsislerin daha fazla yatırımcıya yapılması halinde; devlete ait ortak kullanım alanları yatırımcıların hakları gözetilerek kullanılmalıdır.

Sözkonusu ortak kullanım alanlarının birlik veya yerel yönetim aracılığıyla kullanılmasına ilişkin mevzuat oluşturulmalıdır (Kış turizmine yönelik otellerin kayak pistlerinin ve mekanik tesislerinin ortak kullanımına ilişkin düzenlemelerin güncellenmesi vb.)

Sorun 14: Alternatif Turizmin Teşviki Sorunu

Çözüm 14.1: Alternatif turizm yatırımcılarını teşvik edici düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 14.2: Kamu taşınmazlarının turizm yatırımlarına tahsisi hakkında yönetmelik düzenlenmelidir.

Çözüm 14.3: Bölgesel ve ulusal düzeyde alternatif turizm türlerinin öncelikleri belirlenmelidir.

Çözüm 14.4: Kuruluş aşamasında; arazi tahsisi, vergi ve kredi kolaylıkları ile istihdam kolaylıkları getirilmelidir.

Çözüm 14.5: Mevzuatta yer alan kış, termal ve tescilli yapılara ilişkin teşvik kapsamının genişletilerek turizm çeşitliliğinin mevzuat kapsamında teşviki sağlanmalıdır.

Çözüm 14.6: Teşvikler talep durumuna bağlı olarak belirlenmelidir.

Çözüm 14.7: Teşvikle birlikte sektörde yer alan aktörlere çevrenin koruma ve kullanma dengesi de öğretilmelidir.

Çözüm 14.8: Yatırımcıların kontrollü bir şekilde yatırımlarını tamamlamaları sağlanmalıdır.

Çözüm 14.9: KOBİ'ler kapsamında özel teşvik programları desteklenmelidir.

Çözüm 14.10: Alternatif turizm master planı yapılmalı, sonrasında teşvik alt başlıkları detaylandırılmalıdır.

Sorun 15: Bakanlıktan Tahsisli Taşınmazların Üzerinde Yapılan Tesislerin Yenilenmesi Sorunu

Çözüm 15.1: Tesislerin yenilenmesi sorununa kamu taşınmazlarının tahsisi hakkında yönetmelik içerisinde yer verilmiştir.

Çözüm 15.2: Ekonomik ömrünü tamamlayan tesislerin yenilenmesi için teşvik düzenlemeleri yapılmalıdır.

Çözüm 15.3: Mevcut tesisler değerlendirilmeli ve belgelendirilmelerinde yıpranma payı hesaba katılmalıdır.

Çözüm 15.4: 20-25 yıl önce yapılan tesisler ile yeni kurulan tesisler arasındaki rekabetin sağlanması amacıyla (yenileme gücü sağlanması amaçlı) yasa ve yönetmelikte tesislerini yenileyecekler için süre uzatımı sağlanmalıdır.

Sorun 16: İzinsiz Yapılaşmalara İlişkin Sorunlar

Çözüm 16.1: 4916 sayılı kanun, 2634 sayılı kanun içerisine dahil edilmeli ve bu düzenlemede izinsiz yapılaşmalara ilişkin daha kapsamlı bir mevzuat hazırlanmalıdır.

Çözüm 16.2: Cezalar daha fazla caydırıcı hale getirilmelidir.

Çözüm 16.3: İzinsiz yapıya neden olan gerekçelerden bürokrasinin uzun olması sebebiyle, ilave izin taleplerinin 30 gün içinde sonuçlandırılmasına yönelik ifadeye ilgili mevzuat içerisinde yer verilmelidir.

Çözüm 16.4: Belediyeler ve diğer ilgili kurumlar tarafından yapılan denetimler artırılmalıdır.

Çözüm 16.5: İzinsiz yapılara anında ve kesin bir şekilde müdahale edilmelidir.

Sorun 17: Turizm Sektöründe Örgütlenme, Dağınık Örgütlenme ve Mevzuat Boşluğu

Çözüm 17.1: Mesleki örgütlerin kurumsallaşmasına yönelik mevzuat çalışması yapılmalıdır.

Çözüm 17.1: Bütün örgütlenmeler tek çatı altında toplanmalı ve denetim gibi uygulamalar oluşturulan bu kurum tarafından gerçekleştirilmelidir.

Çözüm 17.2: Kamu-özel sektör işbirliğini sağlayacak örgütlenme modelleri geliştirilmelidir.

Çözüm 17.3: 2634 Sayılı Yasada düzenleme yapılarak, 5355 Sayılı Yasa ile getirilen turizm altyapı hizmet birliklerine ilişkin yasa kaldırılmalıdır.

B- YETKİ KARMAŞASINA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Yatırım Öncesi Plan Yapımı ve İzin Aşamasındaki İşlemlerin Kurumlar Arası Yetki Çakışması ve Koordinasyon Eksikliği Nedeniyle Uzun Sürmesi

Çözüm 1.1: İlgili yasalarda yetki karmaşasını önlemek için kurumların hangi alanlarda yetkili olduğu net olarak tanımlanmalıdır.

Çözüm 1.2: 2634 Sayılı Yasada plan yapımı ve izin işlemleri özel kanun olduğu için turizm yatırım ve planlama konusunda sadece T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkisinin devam etmesi gerekmektedir.

Çözüm 1.3: Turizm alanları veya bu alanlar dışında yapılacak yatırımlarda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen izinlerin yeterli olduğu yerel yönetimler tarafından kabul edilmelidir.

Sorun 2: Turizm Alanında 2634 Sayılı Kanun Ve İmar Kanunu Gereğince Planlama Yetkisinin T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı'nda Olmasına Rağmen, 644 Ve 648 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Gereğince İmar Planı Yetkisinin T.c. Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı'na Geçmesi Konusunda Yaşanan Hukuki Sorunlar

Çözüm 2.1: İmar planları ile ilgili yapılacak yasal düzenleme ile tek bir kamu kurumunun tüm planlama işlerinin koordinasyonunu yapabilmesi sağlanmalıdır.

Çözüm 2.2: İmar planları bölge ve yöresel özellikler dikkate alınarak yapılmalıdır.

Sorun 3: Turizm ve Orman Tahsisli Yatırımlarda İşlerin Yürütülmesi Sorunu

Çözüm 3.1: Turizm işletme belgeli tesislerin denetimi T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılmalıdır.

Çözüm 3.2: Turizm tesisleri yönetmeliğindeki denetimin yetki ve sınırları genişletilmelidir.

Sorun 4: Turizm Hukuku İle Turizmi Dolaylı İlgilendiren Hukuk Kuralları Arasında Yetki Karmaşası Olması

Çözüm 4.1: Bakanlığın teşkilat yasası veya 2634 sayılı kanunda gerekli düzenlemeler yapılmalı, bu kanunda sadece T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yetkileri artırılmalıdır.

C- DİĞER MEVZUATLARA İLİŞKİN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: İdare Mahkemelerinin Açılan Her Davaya, Teminat Mektubu Almadan Yürütmeyi Durdurma Kararı Vermesi, Davanın Yıllarca Sürmesi, Yatırımcıların Bu Durumdan Zarar Görmesi

Çözüm 1.1: Mahkemelerin birlikten raporu gelmeden yürütmeyi durdurma kararı vermesi engellenmelidir.

Çözüm 1.2: Özellikle imar mevzuatı ve turizm yatırımları ile ilgili açılan davalara yönelik yeni bir düzenleme yapılmalı, bu düzenlemede ihtisas mahkemeleri kurularak davaların görülmesi sağlanmalıdır.

Sorun 2: Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Kapsamında Meslek Birliklerinin Sayıca Fazla Olmasından Dolayı Uygulamadan Kaynaklanan Sorunlar

Çözüm 2.1: Telif hakları konusunda Ortak Lisans Alma Birliği kurulmalıdır.

Çözüm 2.2: 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu güncellenmelidir.

Çözüm 2.3: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı koordinasyonunda 5846 sayılı kanunda değişiklik yapılarak uygulamaya yönelik özel düzenlemeleri içeren tebliğ hazırlanmalıdır.

Çözüm 2.4: İlgili düzenlemeye yönelik telif hakkı bulunan her bir meslek grubunun görüş ve önerileri alınmalıdır.

Çözüm 2.5: Müzik meslek birlikleri tek çatı altında toplanmalı ve kullanıcı tek bir muhataba para ödemelidir.

Sorun 3: Yurt Dışına Çıkışta İlişkiler ve Fuar Ziyaretleri İçin Vize Sorunu

Çözüm 3.1: Kanunun ilgili mevzuat ve uluslar arası anlaşmalar çerçevesinde ilgili ülkelerle yapılacak diplomatik görüşmeler çerçevesinde siyasi otorite nezdinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Çözüm 3.2: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı turizm dernek ya da örgütlerinin yönetim kurulu üyelerine iş seyahatlerinde tanıdığı gri pasaport kullanma hakkı genişletilmelidir.

Sorun 4: Jeotermal Sular Kanunu'nda Geçen İdare Katkı Payı Cirodan %1 Alınması Sorunu

Çözüm 4.1: İşletmelerin kullanmış olduğu su miktarı ve sıcaklığı, işletmenin bulunduğu bölgeye göre ücretlendirilmelidir.

Çözüm 4.2: İdare katkı payı ile ilgili bir komisyon oluşturulmalı ve bu uygulama yeniden düzenlenmelidir.

Sorun 5: Davalarda Görev Yapan Ve Raporlara İmza Atan Üyelerin Bilmedikleri Konuda Görüş Vermeleri

Çözüm 5.1: İlgili davalarda bilir kişiler atanırken sektör birliklerinden görüş alınmalıdır.

Çözüm 5.2: Konusunda uzman olmayan kişilerin bilirkişi olarak atanmasının engellenmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

Sorun 6: Kıyı Kenar Ecrimisil Sorunları

Çözüm 6.1: 2634 Sayılı Kanun tekrar ele alınmalı, bu kanunda tesislerin kıyıyı kullanmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 6.2: Hem kamu hem de işletmecilerin yararı gözetilerek 2634 Sayılı Kanun tekrar gözden geçirilmelidir.

Sorun 7: 1774 Sayılı Kimlik Bildirme Kanunu Gereği Bildirimlerin Bilgisayar Sistem Arızası Nedeniyle Yapılamaması, 15. Maddedeki Ceza Uygulamasında Termal Otellere İlişkin Mevzuat Sorunu

Çözüm 7.1: İlgili kanun günümüz şartları göz önünde bulundurularak güncellenmelidir.

Çözüm 7.2: Bu alanda faaliyette bulunan turizm işletme ve belediye belgeli tesislerin denetimleri arttırılmalıdır.

Sorun 8: 4916 Sayılı Kanundan Kaynaklanan Hukuki Sorunlar ve 6111 Sayılı Kanundan Kaynaklanan Hukuki Sorunlar

Çözüm 8.1: Yapılan yatırımlar göz önünde bulundurularak ilgili yasalarda düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 8.2: 4916 Sayılı Yasanın uygulanmasına yönelik kurumlar arası koordinasyon sağlanmalıdır.

Çözüm 8.3: İlgili yasalarda karar verme yetkisi tek bir Bakanlığa verilmelidir.

Sorun 9: Turizm Sektöründe Vergi Sorunları (KDV Oranları ve Emlak Vergileri)

Çözüm 9.1: Turizm işletmelerinde KDV oranları %8, %18 gibi farklı biçimde değil; standart olarak %8 oranında uygulanmalıdır.

Çözüm 9.2: Turizm sektöründe istisna vergi uygulamaları olmalıdır.

Çözüm 9.3: Çevre temizlik vergilerine ek tahakkuklar engellenmelidir.

Çözüm 9.4: Eğlence vergilerine ilişkin sorunlar, belirlenen bir komisyon tarafından oluşturulan mevzuat ile giderilmelidir.

Sorun 10: Alkollü İçki Tüketiminde Bilinçli Olmama Nedeninden Kaynaklanan Sorunlar

Çözüm 10.1: İşletmelerin alkollü içkileri kayıtlı kaynaklar dışından temini önlenmelidir.

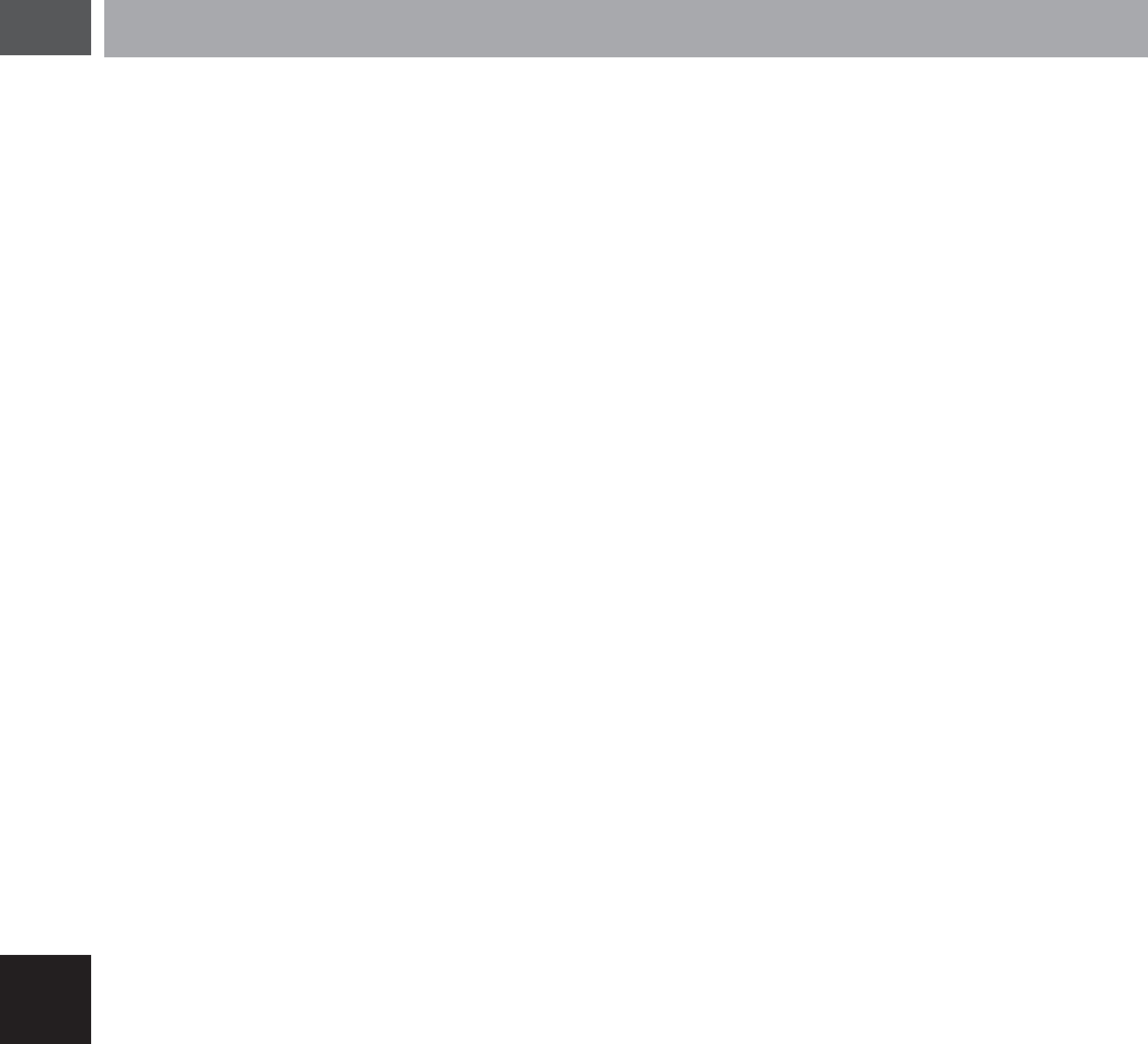
Çözüm 10.2: Alkollü içki alım ve satımında gerekli denetimler ve cezai yaptırımlar arttırılmalıdır.

Çözüm 10.3: Alkollü içkilerden alınan ÖTV oranları düşürülmelidir.

Sorun 11: Turizm İşletme Belgelerinin İptali Sonucu TAPDK belgelerinin İptalinde Yaşanan Sorunlar

Çözüm 11.1: TAPDK belgelerinin iptalinin yeniden düzenlenmesini sağlayacak bir çalışma yapılmalıdır.

Çözüm 11.2: İşletmeler TAPDK'ya gecikmeden bildirimlerde bulunmalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

SEYAHAT ACENTELERİNİN HUKUKSAL SORUNLARI

MODERATÖR:

Burcu MİRAC DIRAOR (T.C. Kalkınma Bakanlığı)

RAPORTÖRLER:

Ali Turan BAYRAM (Ankara Üniversitesi)

Dr. Özlem ALTUNÖZ (Gazi Üniversitesi)

KATILIMCILAR* :

AKTAŞ, Av. Sezgin (Ankara Barosu)
AYDIN, Dursun (Sağlık Bakanlığı, Dr.)
AYIN, Derya (T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Av.)
AYTEKİN, Erdal (TÜROFED)
BATTAL, Ahmet (Turgut Özal Üniversitesi, Prof. Dr.)
BORNOVALI, Sedat (TUREB, Yrd. Doç. Dr.)
DEDE, Sedat (Ankara Barosu, Av.)
DEMİR, Neşat (SKAL)
DÖNMEZ, Cengiz (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
ERKMEN, Serkan Emir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
GÜLEÇ, Yılmaz (T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)
GÜRAL, Fulden Nuray (Gazi Üniversitesi, Arş. Gör.)
GÜRKAN, Yunus (Türkiye Sağlık Konseyi)
İSTANBULLU DİNÇER, Fisun (İstanbul Üniversitesi, Prof. Dr.)
KARAKUŞ, Murat (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
KESKİN, Özden (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
ÖZALP, Günnur (TÜRSAB)
ÖZDEMİR, Esin (T.C. İçişleri Bakanlığı)
ÖZSAVAŞ, Erkan (SKAL)
SAYIN, Hülya (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
UYSAL, Hasan (TUREB)
ÜTÜGEN, Neyir Seda (TÜRSAB)
YARAŞLI, Yarkın (Başkent Üniversitesi, Öğr. Gör. Dr.)
YERLİ, Nilgün (T.C. Maliye Bakanlığı)
YILMAZ, Ertuğrul (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

* Katılımcılar soyadlarına göre sıralanmıştır.

A- 1618 SAYILI KANUNDA GÜNCELLEME VE DÜZENLEME İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Seyahat Acentelerinin Gruplama Sisteminin Etkin Olmaması

Çözüm 1.1: 1618 sayılı kanunun 3. maddesi yeniden düzenlenerek A, B, C grup ayrımı kaldırılmalı ve A grubu seyahat acentelerinin B ve C grubu seyahat acentelerini “taşeron” olarak kullanmalarının önüne geçilmelidir. Gruplar arası eşitsizlik kaldırılarak, seyahat acenteciliği sektöründe dengeli rekabet ortamı sağlanmalı ve bu sayede tüketicilere de yabancı-yerli farklılığının hissettirilmesi önlenmelidir.

Çözüm 1.2: Seyahat acentelerinin gruplarının kaldırılması doğru bir adım olarak düşünülmeyle birlikte, tüketiciler bakımından doğurabileceği sakıncalar ile acentelerin hukuki statüleri T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gözden geçirilmelidir.

Çözüm 1.3: 1618 Sayılı Kanun’da değişikliğe gidilerek seyahat acenteleri arasındaki gruplandırmanın kaldırılmasının yanı sıra, belirlenecek olan belgeleri sağlayan seyahat acentelerinin uzmanlık alanlarına göre faaliyet göstermesi sağlanmalıdır.

Çözüm 1.4: Karşılıklı (incoming) seyahat acenteleri dışında kalan seyahat acentelerinin tur düzenleme faaliyetlerine kısıtlama getirilmelidir.

Çözüm 1.5: Seyahat acentelerinin TÜRSAB’da temsil oranı, sınıfına ve kapasitesine göre belirlenmelidir.

Çözüm 1.6: Gruplandırma mevzuatta var olmasına rağmen uygulamada geçerliliğini kaybetmiştir. Halihazırda 7.000 acentenin %95’i A grubu acentelerden oluşmaktadır. Mevcut gruplandırma yerine acenteler, “seyahat acenteleri” ve “ tur operatörleri” olarak iki grupta sınıflandırılmalıdır.

Sorun 2: 1618 Sayılı Kanun’un 10. 24. ve 27. Maddelerinin Getirdiği Sıkıntılar

10. Madde: Seyahat acentelerinin uyması gereken kurallar

24. Madde: Bakanlık, müfettişleri, uzman denetçileri, bölge müdürleri veya Bakanlıkça yetkili kılınacak diğer kişiler vasıtasıyla seyahat acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliğini her zaman denetleme yetkisine haizdir

27. Madde: İdarî para cezaları ve belge iptali.

Çözüm 2.1: 10. maddenin b bendinde yer alan “müşteriyi aldatıcı, kamu güvenini sarsıcı ve ülke turizmini baltalayıcı davranışlarda bulunmamak” ifadesi daha açık olarak belirtilmeli ve hangi eylemlerin bu madde kapsamında ele alındığı açıklanmalıdır. Bu fiillerle ceza alacak olan seyahat acentelerine öncelikli olarak uyarı niteliğinde para cezası uygulanmalıdır.

Çözüm 2.2: Belge iptaline bağlanan durumlar 10. maddede tek tek ve belli bir sınır içerisinde sayılmalı ya da torba bir maddede ihtar gibi daha basit bir cezaya bağlanmalıdır.

Çözüm 2.3: Kanununun 24. maddesinde öngörülen ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı’na denetim yetkisi veren düzenleme, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın, meslek birliği üzerindeki vesayet yetkisinin zorunlu sonucudur ve gereklidir.

Çözüm 2.4: 27. Maddedeki belge iptali hükmü kaldırılmalı ve yerine para cezası yaptırımı getirilmelidir.

Çözüm 2.5: Yeni düzenlemede seyahat acenteleri lehine kolaylaştırıcı çalışmalar yapılmalıdır.

Çözüm 2.6: Mevzuatın gücü azaltılıp hukukun gücü artırılmalıdır.

Çözüm 2.7: Cezaya sebebiyet verecek durumların ve bunların tespit mekanizmalarının yasada daha ayrıntılı bir şekilde belirtilmesi gerekmektedir.

Çözüm 2.8: Kanun maddelerinin lafzında yanlış anlamlara neden olabilecek şekilde düzenlemeler vardır. Bu ifadelerin düzeltilmesi gereklidir.

Sorun 3: Yurt Dışı Paket Turlarda Turist Rehberlerinin Bulunması Zorunluluğunun Olup Olmaması

Çözüm 3.1: Konuya ilişkin bilgi, mevzuatta daha açık bir şekilde ifade edilmelidir.

Çözüm 3.2: İlgili maddeler (Madde 4/a, 10. madde ve 30. madde) yeniden düzenlenmelidir.

Çözüm 3.3: Kanununun 10. maddesi yeterlidir. İlgili maddede yeniden düzenleme yapmak yerine yönetmelik ile sınırları belirlenmelidir.

Çözüm 3.4: Yasa son derece net bir zorunluluk getirmektedir. Bu nedenle yasanın iptali için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

Çözüm 3.5: “Tur Lideri” kavramı hukuki düzenlemelerle tanımlanmalı ve düzenlenmelidir.

Çözüm 3.6: Tur düzenlenen ülkelerin mevzuatları gereğince zaten bu ülkelerde rehber temin edilmektedir. Yurtdışı turlarda turist rehberleri bulundurulmasına gerek olmayıp yerel rehber uygulaması daha yerinde bir uygulama olarak görülmektedir.

Çözüm 3.7: Yurtdışı turlarda profesyonel rehber bulundurulmasının zorunlu olmadığı 10. maddede açık bir şekilde belirtilmektedir. Bu husus basiretli tüccarın arz/talep doğrultusunda hizmet vereceği konu olarak kalmalıdır.

Çözüm 3.8: Serbest meslek erbabı olan profesyonel turist rehberlerinin elde ettiği kazancı ne şekilde vergilendirileceği, ne Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nda ne de ilgili yönetmelikte belirtilmemektedir. Söz konusu hususun en azından Vergi Usul Kanununda netleşmesi elzemdir.

Çözüm 3.9: Seyahat Acenteleri ile rehberler arasında yapılacak sözleşmede, rehberlerin sunacağı hizmetin belirgin hale getirilmesi, tüketicilere sunulan hizmetin kalitesini yükseltmek adına gereklidir.

Çözüm 3.10: Rehberler için belirlenen taban ücretlerde, ülke içerisinde Doğu-Batı farkının yaratılmaması gerekmektedir. Aksi durum hem ülkenin itibarını hem de turizm sektörünü zedeleyecektir.

Çözüm 3.11: Bir taban ücret getirilmesinde ısrar edilecekse, bunun minimum sayısının belirlenmesi ve gruplar için uygulanması yerinde bir karar olacaktır.

Sorun 4: 1618 Sayılı Kanun'un Güncellenmesi İhtiyacı, Yeni Turizm Paydaşlarını Kavrama ve Birlikte Çalışma

Çözüm 4.1: Bilişim sektöründeki gelişmelere uyum sağlanması ve yeni ufukların açılması gerekmektedir.

Çözüm 4.2: Değişen koşullar uyarınca ortaya çıkan yeni paydaşların ve özellikle de tüketici derneklerinin yasa yenileme çalışmalarına aktif katılımı sağlanmalıdır.

Çözüm 4.3: Yeni turizm paydaşlarına (bu paydaşların ana faaliyet alanları farklı olsa dahi) turizm faaliyetlerinin içeriği açıkça belirtmeli ve düzenlemeler de bu doğrultuda yapılmalıdır.

Çözüm 4.4: Yeni düzenlenecek olan yasa diğer yasalarla çalışmameli ve seyahat acentelerinin yapısına dinamizm kazandıracak ve seyahat acentelerini hantallıktan kurtaracak nitelikte olmalıdır.

Çözüm 4.5: 1618 sayılı kanuna yönelik olarak Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler (SWOT) analizi yapılarak, yeni düzenlemeye ilişkin T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile TÜRSAB başta olmak üzere tüm paydaşların katılımı ile özel bir çalışma gerçekleştirilmelidir.

Sorun 5: Meslek Birliği (TÜRSAB) ve Bakanlık Arasındaki Rol Paylaşımı Sorunu

- Çözüm 5.1:** TÜRSAB ile T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın güçlü işbirliği için, TÜRSAB tarafının taleplerinin görüşüleceği toplantılar yapılmalıdır.
- Çözüm 5.2:** 1618 sayılı kanun yenilenmeli, bu düzenlemede T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın denetleme kriterleri daha açık ifade edilmelidir.
- Çözüm 5.3:** Özellikle "Ruhsat ve İzin" yetkileri meslek birliğine verilmeli, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı sadece belgelerin verilip verilmediğini kontrol ederek denetleme yapmalıdır.
- Çözüm 5.4:** Meslek birliğinin uygulama içindeki aktifliğini ve müdahale edebilirliğini arttırıcı düzenlemeler yapılmalı, ancak seyahat acentelerinin denetlenmesi konusunda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yetkisi devam etmelidir.
- Çözüm 5.5:** Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği örnek alınarak T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yetkileri büyük ölçüde meslek birliğine devredilmelidir.
- Çözüm 5.6:** 1618 sayılı kanun günümüz koşullarına uyumlu hale getirilmeli, ceza yasası olarak değil, uygulama yasası kapsamında yeniden yazılmalıdır.
- Çözüm 5.7:** T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın denetimleri rasyonel hale getirilmelidir.

Sorun 6: Tüketici Mağduriyetinin Giderilmesi İçin Teminat Miktarlarının Yeterli Düzeye Getirilmesi.

- Çözüm 6.1:** Ağır teminat sistemi yerine işlevsel sigorta sistemi hayata geçirilmelidir.
- Çözüm 6.2:** Seyahat acentelerinin, seyahat acentesi ve tur operatörleri olarak ayrıştırılması ve genel bir sigorta sistemi kapsamında sigortalananarak hem acentelerin hem de tüketicilerin teminat altına alınması gerekmektedir. TÜRSAB'ın öncülüğünde, rakip ülkelerin ve Avrupa Birliği'nin uygulamaları incelenerek bu çalışma karara bağlanmalıdır.
- Çözüm 6.3:** Tüketici sigortası sistemi daha işlevsel hale getirilmelidir.
- Çözüm 6.4:** Teminat miktarlarının yüksek olması her zaman yararlı ve caydırıcı olmuştur. Teminat miktarlarının yüksekliği sorunları azaltacaktır.
- Çözüm 6.5:** Teminat sistemi, seyahat acenteleri grupları kaldırıldığında tekrar gözden geçirilmelidir. Tüketicinin etkin sigorta ile korunması gerekmektedir.

Çözüm 6.6: 1618 sayılı kanunun ilgili maddesi iptal edildiğinden dolayı kanuna istinaden çıkartılan yönetmelik bu yönü ile hukuka uygun değildir. Bu nedenle kanunda düzenleme yapılmalı, teminat miktarı makul bir düzeyde belirlenmeli, hem tüketici hem de küçük ve orta büyüklükteki seyahat acenteleri koruma altına alınmalıdır.

B-YENİ MEVZUAT İHTİYACI OLAN ALANLAR İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Seyahat Acenteleri İle Müşteri İlişkilerini Düzenleyen Özel Bir Yasal Düzenlemenin Olmaması

Çözüm 1.1: 1618 sayılı kanunda, yetki verilerek seyahat acenteleri ve müşteri ilişkilerine, sözleşmelerin oluşumuna, iptaline, karşılıklı hak ve yükümlülüklerin yeni bir yönetmelikle düzenlenmesine ve bu yönetmelikte T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na tahkim yetkisi verilerek anlaşmazlıkların hızlı çözülmesine yönelik olarak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 1.2: 1618 sayılı kanunda yapılacak değişikliklerle müşteri ilişkilerine yönelik bir madde eklenerek konun detaylandırılması gerekmektedir.

Çözüm 1.3: 1618 sayılı kanunda yapılacak değişikliklerle hızlı karar verebilen bir komisyon oluşturularak seyahat acenteleri ve müşteriler arasındaki sorunları, bağlayıcı karara ulaştıracak mekanizmanın kurulması gerekmektedir.

Çözüm 1.4: Türk Borçlar Kanunu'nda, seyahat ve turizm alanına ait sözleşmeler yeniden düzenlenmelidir.

Çözüm 1.5: Yurt dışı turlarına yönelik ayrı bir bölüm oluşturularak bu turlara ilişkin genel kuralların, karşılıklı hak ve yükümlülüklerin tespit edilmesi gerekmektedir.

Sorun 2: Sağlık Turizmi Kapsamında Gelen Yatan Hastaların, İşlemlerini ve Organizasyonunu Yapacak Kurumun Belirsizliği

Çözüm 2.1: T.C. Sağlık Bakanlığı konuya ilişkin genel detayları yasal zemine oturtuktan sonra, 1618 sayılı kanunda sağlık turizmi yapacak seyahat acentelerinin yükümlüklerini belirlemelidir.

Çözüm 2.2: T.C. Sağlık Bakanlığı kendi mevzuatında düzenleme yaparak bu tür organizasyonları yapmak isteyen işletmelere sertifika verebilir.

Çözüm 2.3: T.C. Sağlık Bakanlığı'nın belirleyeceği kriterler ve gereksinimler doğrultusunda yatan hasta ve sağlık amaçlı seyahat eden turistlerin, oluşturulacak aracı bir kurumdan bu hizmetleri alması ve bu kurumun da faaliyetlerini seyahat acenteciliği kanunu kapsamında yürütmesi önerilmektedir.

Çözüm 2.4: 1618 sayılı kanunda, yetki verilerek, sağlık turizmi alanında hizmet verecek seyahat acentelerine yönelik ayrı bir yönetmelik çıkartılmalıdır. Bu yönetmelikle hangi kriterleri sağlayan acentelerin hangi hizmetleri verebileceği belirlenmeli, hizmetler arasında ayırım yapılarak hangi hizmetlerin T.C. Sağlık Bakanlığı'nın yetkisinde olduğu belirtilmeli ve bu konulara ilişkin düzenleme T.C. Sağlık Bakanlığı bünyesinde yapılmalıdır.

Çözüm 2.5: Sağlık turizmi kapsamında paket tur satın alan tüketicilerin "hasta" niteliği ile "turist" niteliği kanunla birbirinden ayrılmalıdır.

Sorun 3: İşletme Belgesine Sahip Olmayan Firmaların İnternet Aracılığıyla Kaçak Seyahat Acenteciliği Faaliyetleri Sürdüremeleri

Çözüm 3.1: Kaçak seyahat acenteciliği hizmeti verilen internet adreslerinin erişiminin engellenebilmesi için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun yetkisi artırılmalıdır. Mahkeme kararına gerek olmaksızın erişimin engellenebilmesi kolaylaştırılmalıdır.

Çözüm 3.2: E-Ticaret konusunda yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 3.3: Bu faaliyetler kaçak seyahat acenteciliği faaliyeti kapsamına dahil olduğu için yaptırımlar artırılmalı ve denetimler etkili hale getirilmelidir.

Çözüm 3.4: 1618 sayılı kanunda, ivedilikle, internet üzerinden yapılan tur ve paket tur satışlarına ilişkin yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Çözüm 3.5: Kaçak faaliyet gösteren seyahat acentelerinin web site erişimlerinin engellenebilmesi için meslek birliği veya T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde, karar alma ve yaptırım uygulama yetkisine sahip bir komisyon kurulmalı ve alınan kararların yaptırım gücü tüm taraflarca kabul edilmelidir.

Sorun 4: E-Ticaret Bağlamında Oluşan Haksız Rekabet Koşulları Ve Tüketicilerin Korunması İle İlgili Mevzuat İhtiyacı

Çözüm 4.1: E-Ticaret faaliyetleri hususunda mevzuat düzenlemesi yapılması gerekmektedir.

Çözüm 4.2: Tüketici ile seyahat acentelerinin ilişkilerini düzenleyen yönetmelikte, "E-Ticaret" başlığı altında, internette seyahat acenteciliği hizmetlerine ilişkin düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 4.3: Bu konuda yapılması önerilen mevzuat düzenlemesi turizm sektörü ile sınırlı kalmamalı, tüm ticaret alanını kapsamalıdır.

Çözüm 4.4: Pazarlama faaliyetleri meslek birliği tarafından daha yoğun şekilde denetlenmelidir.

Çözüm 4.5: E-Ticaret ile ilgili olarak 1618 sayılı kanunda, tur ve paket tur satışlarının koşulları Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'ndan yardım alınarak düzenlenmelidir.

Çözüm 4.6: Tüm seyahat acentelerine internet sitesi kurma zorunluluğu getirilmeli. Tur ve paket turların kendi siteleri üzerinden satışı ve pazarlamasının yapılması istenmeli ve bu sitelerin T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığına etkin bir şekilde izlenmesi sağlanmalıdır.

C- SEYAHAT ACENTECİLİĞİNE YÖNELİK STANDARTLAR VE KALİTE YETERLİLİĞİ İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Birçok İşletmenin Seyahat Acentesi Gibi Satış Yapabilmesi

Çözüm 1.1: Özellikle, bankalar kanalıyla yapılan reklam, tanıtma ve promosyon faaliyetleriyle bütünleşen seyahat acenteciliği faaliyetlerinin gerek bankacılık kanunu gerekse 1618 sayılı kanunla düzenlenmesi/yasaklanması gerekmektedir.

Çözüm 1.2: Alışveriş merkezleri ve sokaklarda kurulan stantlar kanalıyla, tüketicilerin yanıltılmasına neden olacak faaliyetlerin denetlenmesi/yasaklanması gerekmektedir.

Çözüm 1.3: Seyahat acentelerinin temel nitelikleri, kanun ve yönetmeliklerle düzenlenmeli, TÜRSAB'ın vereceği eğitimler ve yapacağı sınavlarla kalitenin yükseltilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca mesleki sorumluluk sigortası göz ardı edilmemelidir.

Çözüm 1.4: Mevcut sistemle seyahat acenteciliği mesleği daha da zorlaşacak olup tur operatörlüğü sisteminin getirilmesi ile bu genel görüş var olmayacaktır.

Çözüm 1.5: Kalitenin artırılması için uyarı ve cezai yaptırımlardan vazgeçilerek, memnuniyete dayalı başarı sıralaması yapılmalı, ödül sistemi getirilmeli ve ödül sistemi özendirilmelidir.

Çözüm 1.6: Seyahat acentelerinin sermaye, personel ve deneyim konularında yetkinliği sağlanmalı, seyahat acenteleri için turizm tecrübesi ve eğitime sahip personel çalıştırma zorunluluğu getirilmelidir.

Çözüm 1.7: Seyahat acenteciliği faaliyetlerinde bulunacak olan kişilerin akademik turizm eğitime sahip olmaları zorunluluğu getirilmeli, farklı alanda eğitime sahip olan kişilerin seyahat acenteciliği faaliyetlerinde bulunmalarına izin verilmemelidir.

Çözüm 1.8: 1618 sayılı kanunda düzenleme yapılması adına T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na Ekim 2012 yılında sunulan düzenlemelerin kabul görmesi ile seyahat acenteciliği alanında eğitim ve sertifikasyon çalışmaları başlayabilecek ve seyahat acenteleri, arzu ettikleri ihtisas alanlarında eğitim gördükten sonra uzmanlaşarak çalışmalarına başlayabilecektir.

Sorun 2: Sağlık Turizmi Alanında Faaliyet Gösteren Veya Hasta Getiren Seyahat Acentelerine Standart Getirilmesi

Çözüm 2.1: Sağlık turizmi kapsamında, yurtiçi ve yurt dışından gelen hastalar için, T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından asgari standartların belirlenmesi gerekmektedir. Durumu ağır olan hastaların ise hasta nakil yöntemi ile taşınması gerekmektedir.

Çözüm 2.2: Tedavi amacıyla ülkeye giriş yapacak olan tüketicilerin, ülkeden çıkışlarına kadar geçen tüm süreç aşamalar halinde belirlenmelidir.

Çözüm 2.3: Hastanın kendi ülkesine döndükten sonraki sorumlulukları belirlenmelidir (Hasta ile seyahat acentesi arasında yapılacak ve seyahat acentesinin hukuki konumunu sağlamlaştıracak bir sözleşme).

Çözüm 2.4: Hastalara sınır kapısı ya da pasaport kontrolü gibi noktalarda ayrıcalıklar tanınmalıdır.

Çözüm 2.5: Sağlık turizmi ile ilgili faaliyetleri yerine getiren seyahat acentelerinin, belirli bir sağlık problemi türüne odaklanması ve odaklandığı sağlık problemi türüne göre, sağlık sektöründe yetkili bir personeli bünyesinde bulundurması ya da danışmanlık hizmeti alması gerekmektedir.

Çözüm 2.6: Sağlık turizmi alanında hizmet veren seyahat acentelerini koruyacak bir sigorta sistemi geliştirilmelidir.

Çözüm 2.7: Sağlık turizmi faaliyetleri, 1618 sayılı kanunda yer alan seyahat acenteciliği faaliyetleri arasında öncelikli faaliyetler içerisine alınmalı, bu tür faaliyetleri gerçekleştiren ya da gerçekleştirecek olan seyahat acentelerinin özel bir sertifikasyona tabi tutulacağı alt düzenlemeler T.C. Sağlık Bakanlığı mevzuatı ile uyumlu olarak düzenlenmelidir.

Çözüm 2.8: Karşılıklı (incoming) ve yerel acentecilik (handling) yapan seyahat acentelerinin iyi derecede yabancı dil bilgisine sahip personel ile hizmet vermesi gerekmektedir.

Çözüm 2.9: Konaklama, ulaşım ve transfer hizmetlerinin tümü seyahat acentelerinin hizmetleri kapsamına girdiği için, hastanelerin hasta getirme girişimlerini seyahat acenteleri üzerinden yapmaları gerekmektedir.

Çözüm 2.10: Sağlık turizmi kapsamında hizmet veren seyahat acentelerinin, hastalara yönelik bilgi verme yükümlülüklerini doğru ve yeterli bir şekilde yerine getirmeleri gerekmektedir.

Çözüm 2.11: İhtisaslaşmak adına, seyahat acenteleri için eğitim faaliyetleri/sertifikasyon sistemi, yeni yasada hazır olmakla birlikte, ilgili yasanın kabulü ve yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Sorun 3: Türk Seyahat Acentelerinin Finansman Ve Organizasyon Yapılarının, Uluslararası Standartlarda Rekabet Edebilecek Kaliteye Sahip Olmaması

Çözüm 3.1: Uluslararası düzeyde büyük seyahat acentelerinin finansman ve organizasyon yapıları göz önünde bulundurularak, Türk seyahat acentelerinin hukuksal yapılarında düzenlemeler yapılarak, uluslararası alanlarda karşılaşılabilecekleri engellemeler minimum düzeye indirilmelidir.

Çözüm 3.2: Özellikle yurt dışı tanıtımlarında ve organizasyonlarında, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve meslek birlikleri öncülüğünde eşgüdüm sağlanmalıdır.

Çözüm 3.3: Rekabeti engelleyici birleşmeler denetlenmelidir.

D- BİRDEN FAZLA BAKANLIĞIN GÖREV ALANINA GİREN HİZMETLER İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Yetkisiz Taşımacı

Çözüm 1.1: Yasal düzenlemenin tekrar gözden geçirilmesi ve seyahat acenteleri dışında, taşımacılık faaliyetlerini gerçekleştiren işletmelere yönelik mali bakımdan da kontrollerin yapılması gerekmektedir.

Çözüm 1.2: Hangi işletmelerin turizm taşımacılığı yapabileceğinin, 1618 sayılı kanun kapsamında belirlenmesi ve T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın bu faaliyet alanı için devre dışı bırakılması gerekmektedir.

Çözüm 1.3: Seyahat acenteleri taşıma araçlarına yönelik olarak ticari taksi plakası benzeri bir uygulama ile kontrol sağlanmalıdır.

Çözüm 1.4: Yetkisiz taşımacılara yönelik yaptırımlar arttırılmalıdır.

Çözüm 1.5: Seyahat acenteleri taşımacılık anlaşmaları yapılırken aracı firmanın taşıma türüne uygun yetki belgesine sahip olmasına dikkat etmelidir.

Sorun 2: Kanunları Birden Fazla Bakanlığın Hazırlaması

Çözüm 2.1: Seyahat acentelerinin yasal sorumlulukları alanında bakanlıklar arasında koordinasyon sağlanmalıdır.

Çözüm 2.2: Bakanlıkların koordineli çalışarak hangi hizmetlerin hangi bakanlık yetkisi altında tanımlanacağını belirlemesi gerekmektedir.

Çözüm 2.3: Her bakanlık mevzuatta düzenleme yapmalı fakat denetleme tek bir bakanlık tarafından yapılmalıdır.

Çözüm 2.4: Seyahat acentelerinin görev ve sorumluluk alanları, koordineli bir platformda birleştirilerek kararlar ortak alınmalı veya bakanlıklardan görüş istenmelidir.

Çözüm 2.5: Gelir elde etmek amacıyla her bakanlık ayrı ayrı belgelendirme yapmamalıdır.

Çözüm 2.6: Hac ve umre organizasyonlarında Diyanet İşleri Başkanlığı'nın seyahat acentelerinin hem rakibi hem de denetleyicisi olması haksız rekabete neden olduğu için Diyanet İşleri Başkanlığı sadece gözetleyici ve denetleyici konumunda faaliyetlerini sürdürmelidir.

Sorun 3: Alan Kılavuzluğu Gibi Dayatmalarla Acentelerin Turlarına Olan Hâkimiyetlerinin Azaltılması

Çözüm 3.1: Alan kılavuzlarının görevleri kanunla belirlenmeli ve denetlenmelidir.

Çözüm 3.2: Alan kılavuzluğu gerekli görülmemekte ise bilgili, eğitilmiş ve profesyonel kişiler alan kılavuzu olarak istihdam edilmelidir.

Çözüm 3.3: Alan kılavuzluğu uygulamasının kullanılacağı alanlar doğru tespit edilmeli, uygulamanın ek bir maliyet oluşturduğu göz ardı edilmemelidir.

Çözüm 3.4: Alan kılavuzluğu uygulanan alanlar sınırlandırılmalı ve alan kılavuzu ücretleri makul seviyelere indirilmelidir.

Çözüm 3.5: Alan kılavuzları, tur rehberlerinin görev alanlarına müdahale etmemelidir.

Sorun 4: D2 Kriterlerinin Denetlenmesinin Yetersizliği Ve Belge Mevzuatının Hantal Olması.

Çözüm 4.1: Yeni bir yasal düzenleme yapılarak turizm taşımacılığı ayrı olarak ele alınmalıdır.

Çözüm 4.1: D1 ve D2 belgelerinin ayrılması, bölgesel farklılıklarla, yoksunluk gösterdiği için taşımacılık faaliyetlerinde tek belge kullanılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TURİST REHBERLERİNİN HUKUKSAL SORUNLARI

MODERATÖR:

Melahat KUTLU (T.C. Kalkınma Bakanlığı)

RAPORTÖR:

Emrah KESKİN (Nevşehir Üniversitesi)

KATILIMCILAR*:

AĞIRTOPÇU (ŞALCI), Filiz (T.C. Maliye Bakanlığı)
ARSLANTÜRK, Yalçın (Gazi Üniversitesi, Yrd. Doç. Dr.)
BAŞAK, Özden (İRO, Av.)
ÇALIK, Azade Özlem (Ankara Üniversitesi, Öğr. Gör.)
ÇINAR, Cevat (TÜROFED)
DEĞİRMENCİ, Tarık (TÜRSAB)
GÜVEN, Sibel (TUREB)
HALİÇ, Sinan (TÜRSAB)
KARABEY, İkbal (Turgut Özal Üniversitesi, Yrd.Doç.Dr.)
KARAMAN, Sebahattin (Balıkesir Üniversitesi, , Yrd. Doç. Dr.)
KIZILTUĞ, Osman (TÜRSAB)
KURT, Sinan (Ege Üniversitesi, Öğr. Gör.)
ÖZBAY, Recep (TUREB, Yrd. Doç. Dr.)
ÖZTİN, Perin (Bilkent Üniversitesi)
ŞARDAN, Hüseyin (TÜROFED)
TANRISEVDİ, Abdullah (Adnan Menderes Üniversitesi, Doç. Dr.)
TOPÇU, Yaşar (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
TURAN, Ayhan (TÜRSAB)
TUTAN, Nusret (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
ÜTÜGEN, Neyir Seda (TÜRSAB)
YÜCEL, Sinan (T.C. Maliye Bakanlığı)
YÜKSEL, Filiz (Nevşehir Üniversitesi, Öğr. Gör.)

A- EĞİTİM İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Rehber Olabilmek İçin Getirilen Yabancı Dil Sınavı (YDS) 80 Puan Şartının Adayları Zorlaması Ve Yeterince Ölçücü Bir Sınav Olmaması

Çözüm 1.1: Yabancı Dil Sınav puanı asgari 70 yani “C düzeyinde olmalı veya T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı gözetiminde birlikler tarafından düzenlenen Yabancı Dil Yeterlilik sınavı getirilmeli ve bu sınavlar yılda 4 defa tekrarlanmalıdır.

Çözüm 1.2: Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından, turizm rehberi yetiştiren kurumların öğrenci kabul şartlarına dil puanı ile alım zorunluluğu getirilmelidir.

Çözüm 1.3: Türkçe yapılan turlarda görev alan rehberler için yabancı dil şartı aranmamalıdır.

Sorun 2: Rehberlik Bölümlerinde Eğitim Alan Öğrencilerin Türkiye Turu Uygulama Gezilerinin Yeterince Etkin Olmaması

Çözüm 2.1: Uygulama gezileri üniversitelerin akademik takvimlerine göre yürütülmeli, üniversitelerden öğretim elemanları da gezilere katılmalı, gezi sonunda öğrenciler sınava tabi tutulmalıdır.

Çözüm 2.2: Uygulama gezileri öğrenci lehine fiyatlandırılmalı, ödemelerde kolaylık getirilmeli ve sponsorlar araştırılmalıdır.

Çözüm 2.3: Yönetmeliğin 14. maddesinin 7. fıkrasında belirtilen lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim gören öğrencilerin Türkiye turu uygulama gezilerine katılımları için öngörülen toplam kredilerin yüzde 75’ini alma şartı kaldırılmalıdır.

Sorun 3: Saklı Tutulan Hakların Temin Edilmemesi

Çözüm 3.1: Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce üniversitelerde kayıtlı öğrencilerin hakları saklı tutulmalıdır.

Sorun 4: Yönetmelik Revizyonu Yapılırken Rehberlik Eğitimi Veren Eğitim Kurumlarının Görüşlerinin Alınmaması

Çözüm 4.1: Turist rehberliği eğitimi veren üniversitelerden yönetmelik revizyonu durumunda en az bir temsilci bulundurulmalıdır.

B. ÜCRETLER VE MALİ SORUNLAR İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Deneyim ve Niteliğin Ücretlere Yansıtılmaması

Çözüm 1.1: Turist rehberliği belgesi alan rehberler, en az 5 sene taban ücretinin altında belirlenecek bir fiyatla sözleşme yapabilmeli, taban ücretleri 5-15 yıl tecrübeye sahip rehberlere ödenmeli ve 15 yıl üzeri tecrübesi olan rehberler daha yüksek ücretle çalışabilmelidir.

Çözüm 1.2: Turist rehberlerinin deneyimlerine ve niteliklerine göre ücret aralığı belirlenmeli, bir üst ücret ölçeğine geçecek turist rehberleri değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.

Sorun 2: Ücretlerde Hizmet Verilen Turist Grubunu Oluşturan Kişi Sayısının Dikkate Alınmaması

Alternatif Çözüm 1: Grup kavramı en az 25 kişi için kabul edilmeli; taban ücretleri grup için uygulanmalı ve grup kişi sayısının daha az olduğu durumlarda acenta ve rehber arasında farklı ücretle sözleşme yapılabilir.

Alternatif Çözüm 2: 20 kişiye kadar ve 20 kişi üzeri olarak iki ayrı fiyatlandırma olmalıdır

Alternatif Çözüm 3: 45 kişiye kadar taban ücret uygulanmalı, 45 kişiden fazlasına ilave ücret ödenmelidir.

Sorun 3: Taban Ücretlerinin Belirlenmesi Ve Uygulanmasından Kaynaklı Sorunlar

Çözüm 3.1: Taban ücretleri belirlenirken TÜRSAB'ın görüşleri dikkate alınmalıdır.

Çözüm 3.2: Taban ücretlerinin yanı sıra tavan ücretleri de belirlenmelidir.

Çözüm 3.3: Seyahat acentelerinde kadrolu olarak çalışan rehberlere 14 günlük taban ücretten az olmayacak şekilde sabit maaş ödenmelidir.

Çözüm 3.4: Rehber ücretleri taban fiyatı serbest piyasa, işveren işçi ilişkisi ve kamu-özel sektör çalışanlarına yapılan artışlar göz önüne alınarak belirlenmelidir.

Sorun 4: Turist Rehberleri Alacaklarının Tahsili Konusunda Hızlı Ve Etkin Hukuki Alt Yapının Olmaması

Çözüm 4.1: İş hukuku kapsamında turist rehberlerinin alacaklarının tahsili konusunda gerekli tüm düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 4.2: Rehberler odasında ücret uyumsuzlukları gişesi açılarak rehberlerin alacaklarını tahsil etmelerine destek sağlanmalıdır.

Çözüm 4.3: Seyahat acentelerinin iflası durumunda rehber alacakları T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı/TÜRSAB tarafından garanti altına alınmalıdır.

Çözüm 4.4: Turist rehberlerinin alacaklarını hızlı bir şekilde tahsil edebilmelerine ilişkin olarak oda/birlik bünyesinde komite oluşturulmalıdır.

Sorun 5: Rehberlerin Serbest Meslek Mensubu Olmaları Ve Vergilendirilmeleri Hususuna İlişkin Belirsizliklerin Olması.

Çözüm 5.1: Turist rehberlerinin vergi mükellefi olduklarına dair ilgili yasada (6326) düzenleme yapılmalıdır.

Çözüm 5.2: Turist rehberleri meslek odasına üye oldukları için fiilen serbest meslek erbabıdırlar ve bu bağlamda vergi ödemelidirler.

Çözüm 5.3: Rehberlik ruhsatının sürekliliği vergi ödenmesine bağlı olmalıdır.

C. MEVZUAT VE ÖZLÜK HAKLARI İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Sözleşme İçeriğinin Belirsiz Olması

Çözüm 1.1: Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliğinde yer alan rehberler ve seyahat acentaları arasında yapılacak sözleşmenin uygulanmasına yönelik tebliğ ya da genelge yayınlanmalıdır.

Çözüm 1.2: Moderatör notu:

Turist Rehberliği meslek yönetmeliğinin madde 36/2 hükmü sözleşmede bulunması zorunlu unsurları saymıştır. Ancak son fıkrada sözleşme örneklerini birlikler hazırlar hükmüne de yer vermiştir. Adı üzerinde örnek kabilinden yayınlanan sözleşmeler özellikle denetlemelerde bire bir aranacak mıdır ya da zorunlu unsurlar ihtiva eden sözleşme örneğini TÜRSAB'da yayınlatabilecek midir sorularının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Çözüm 1.3: Turist rehberliği yönetmeliğinin 36/2 maddesinde konu açıklığa kavuşmuştur. Sözleşme örnekleri BİRLİK tarafından yayınlanır. Elbette TÜRSAB ile bir ön çalışma yapılabilir ibaresi çözüm önerisi olarak kabul edilmiştir.

Sorun 2: Turist Rehberliği Yönetmeliğinin TURSAB'ın Görüşü Alınmadan Yapılmasından Kaynaklanan Hukuksal Ve İşlevsel Sorunlar

Çözüm 2.1: Meslek Yönetmeliğinde (md-36/2) sözleşme serbestisine getirilen kısıtlamanın kaldırılması.

Çözüm 2.2: Rehber denetimlerinin usul ve esasları belirlenmelidir.

Çözüm 2.4: Kanun ve Yönetmelikte geçiş dönemi ya da geçici hükümler yer almalıdır.

Moderatör notu:

Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği'nin hazırlanması aşamasında TÜRSAB yazılı ve sözlü görüş vermiştir (22682 sayı, 10.09.2012 tarih ve 22384 sayı, 08.08.2012 tarihli yazılar). Ancak ne yazık ki bu görüşlerin mevzuata yansıdığı görülmemiştir. Konunun birinci derecede muhatabı olan TÜRSAB'ın öneri ve değerlendirmelerinin dikkate alınmaması, rehberlik mesleği açısından da sakınca yaratmıştır. Özellikle sözleşme yapma serbestisine getirilen kısıtlama (Y-md-36/2) yasa ve usule aykırıdır. Benzer şekilde kanun ve yönetmelik serbest meslek erbabı ya da bir işyerine bağlı çalışma seçeneklerini getirmiştir. Fakat serbest meslek erbabının kazandığı ücretin nasıl vergilendirileceğine dair hüküm konulamamıştır. Uygulamada bu durum sıkıntı yaşatmaktadır. Rehber denetimlerinin usul ve esasları belli değildir. Bu usul ve esasları belirleme yetki ve görevi BİRLİK yönetim kuruluna verilmiştir. Ancak yazışmalarda oda temsilcilerinin bu usul ve esasları belirlemeye giriştikleri tespit edilmiştir. Tüm bu sıkıntıları bertaraf edecek kanun ve yönetmelikle uygulamada kolaylık olması açısından geçiş dönemi ya da geçici hükümler konulmamıştır ve konulması gerekmektedir ibaresi çözüm önerisi olarak kabul edilmiştir.

Sorun 3: Yönetmelik yapma yetkisinin Birliğe verilmemesi.

Çözüm 3.1: Anayasa Mahkemesinin konuya ilişkin gerekçeli kararı dikkate alınmalıdır.

Sorun 4: Alan kılavuzluğu ve mihmandarlık sistemlerinin yetki alanlarının belirlenmesi sorunu

Çözüm 4.1: 2873 sayılı Milli Parklar Kanununda değişiklik yapılmalı ya da kurumlar arası yapılacak protokoller çerçevesinde yetki alanları belirlenmelidir.

Çözüm 4.2: Alan kılavuzluğu eğitim programlarında yetkinin nerede biteceği hususu net olmalı ve ders ve eğitim programlarında buna yer verilmelidir.

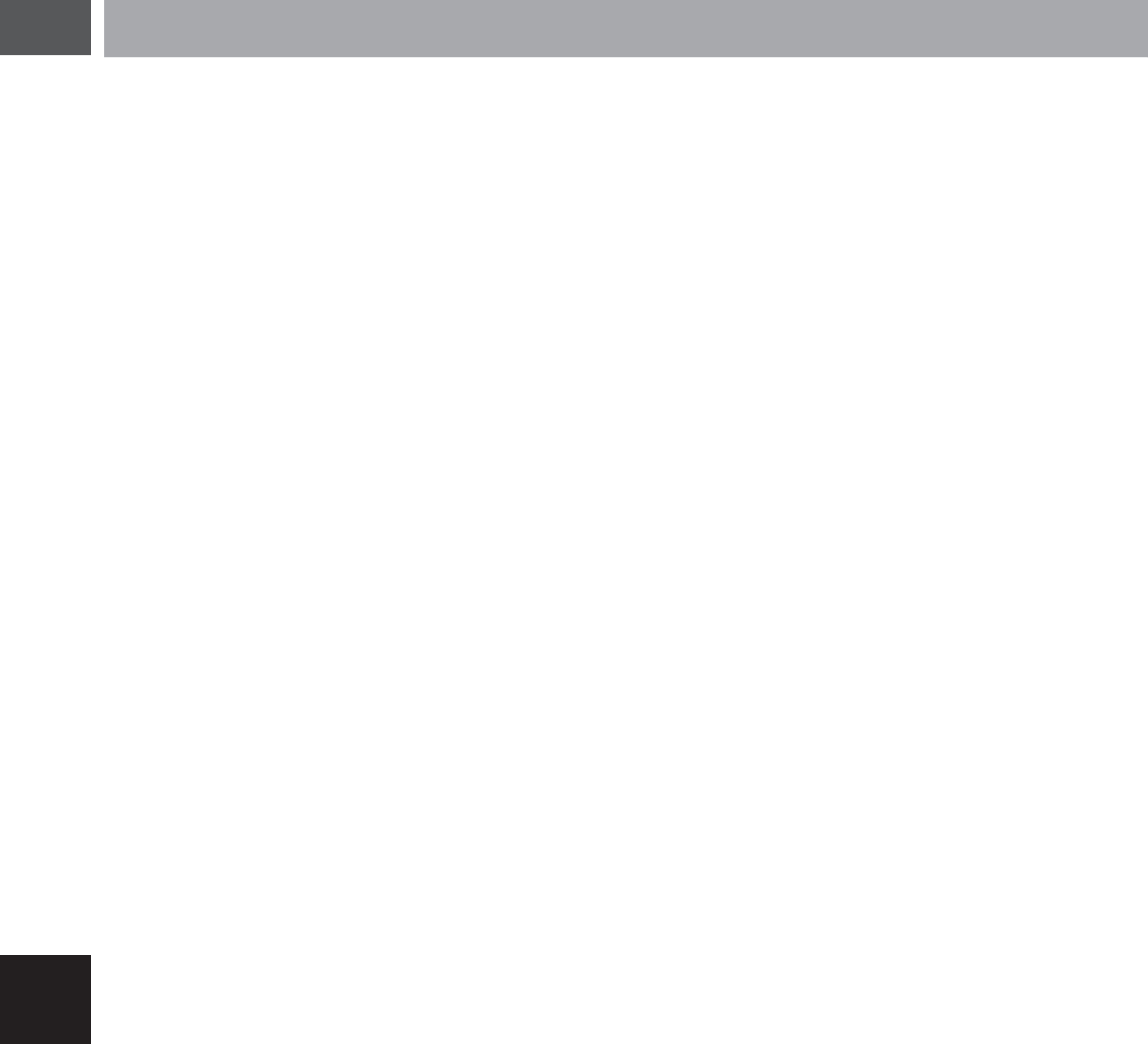
Çözüm 4.3: Tüm ilgili mevzuatta alan kılavuzluğunun turist rehberliği hizmeti olmadığı ve olamayacağı vurgulanmalıdır.

Moderatör notu:

SGK ile ilgili sorunlar

Herhangi bir sosyal güvenlik şemsiyesi altında bulunmayan rehberlere dışarıdan prim ödemek suretiyle sağlık ve emeklilik güvencesi verilmesi sağlanmalıdır.

Rehberlerin SGK ile sıkıntısı olduğu düşünülmemektedir. Bir iş yerinde (seyahat acentası) işçi sıfatı ile çalışan rehber zaten SGK'lıdır ve SGK'nın kendi mevzuatına tabidir. Bu mevzuatın getirdiği yükümlülük ve haklara tabidir. Kanun ve yönetmeliğin ikinci tip çalışma şekli olarak belirlediği serbest meslek erbabı da elde ettiği geliri vergilendirecektir. Serbest meslek erbabı turist rehberi yaptığı işten serbest meslek makbuzu kesecek ve gelir vergisini ödeyecektir. Konuyla ilgili bu hususların tüm seyahat acentası ve turist rehberlerine tebliğ edilmelidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARININ HUKUKSAL SORUNLARI

MODERATÖR:

Erhan KARACAN (T.C. Kalkınma Bakanlığı)

RAPORTÖR:

Ceren AVCI (Gazi Üniversitesi)

Ahmet Sencer (Turgut Özal Üniversitesi)

KATILIMCILAR*:

AKÇAY, Şemsettin (SKAL)

AKSEL, İsmail (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

APALI, A. Zeki (TUREB)

BİRDİR, Kemal (Mersin Üniversitesi, Doç Dr.)

COLLINS, Ayşe (Bilkent Üniversitesi, Doç. Dr.)

ÇETİN, Candan (T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)

ÇİÇEK, Mehmet (T.C. Mili Eğitim Bakanlığı)

ÇÖP, Serdar (Hacette Üniversitesi, Öğr. Gör.)

DEMİRTAŞ, Nihat (Ankara Üniversitesi, Öğr. Gör.)

ELİAÇIK, Eda (T.C. Mili Eğitim Bakanlığı)

ERBAŞ, Ali (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Prof.Dr.)

ERGÜVEN, Yener (SKAL)

GÜRÇAN, Çetin (TÜRSAB)

KARAMANOĞLU, Rahime Hande (Ankara Ramada Otel)

KARATAŞ, Hüseyin (Turizm Endüstrisi İşverenleri Sendikası, Av.)

KIZILIRMAK, İsmail (İstanbul Üniversitesi, Prof.Dr.)

ÖZDEMİR, Cezim (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

ÖZTÜRK, Özkan (Türkiye İş Kurumu)

RAMANLI, Aylin (Mesleki Yeterlilik Kurumu)

SARITAŞ, Burcu (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

SOYLU, Önder (Emniyet Güvenlik Merkezi)

SÖKÜL, Burcu (Türkiye İş Kurumu)

ŞAFAK, Ali (Turgut Özal Üniversitesi, Prof. Dr.)

TINAZ, Suat (Ankara Sheraton Hotel)

TOPÇU, Hakan (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

TÜRK, Nurettin (TUROFED)

UÇ, Kürşat (Dedeman Hotel)

YETİŞKİN, Bedir (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı)

A-ÇALIŞMA KOŞULLARI İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Esnek Çalışmanın Geliştirilmemiş Olması

Çözüm 1.1: Esnek çalışma saatlerine ilişkin sektörel bir yönetmelik hazırlanmalıdır.

Çözüm 1.2: Çağrı üzerine çalışma, genel sağlık sigortası uygulaması göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmeli, bu düzenlemede haftalık çalışma süresi 40 saate çıkarılmalı veya turizm işletmelerinin arazi durumlarda ihtiyaç duyacakları işgücünün temini açısından İşkur'un gözetim ve denetiminde olacak çalışan havuzu oluşturulmalıdır.

Çözüm 1.3: Hafta tatilinin bir gün sonra veya bir gün önce yapılması durumu da esnek çalışma kapsamında olmalıdır.

Çözüm 1.4: Aralıklı çalışma mevzuat ile düzenlenmelidir.

Çözüm 1.5: Yarı zamanlı çalışma tariflenerek bu konuda yasal düzenleme getirilmelidir.

Çözüm 1.6: Ulusal bayram ve genel tatil günleri çalışmaları için işçilere serbest zaman hakkı tanınmalıdır.

Çözüm 1.7: Denkleştirme ve telafi çalışma süresi artırılmalıdır.

Çözüm 1.8: Asıl işveren - alt işveren ilişkisi yeniden düzenlenmeli ve hizmet sektörü açısından "teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işler" şartı kanundan çıkartılmalıdır. Keza kanuna "Yardımcı veya asıl işlerin belirlenmesinde, sektörlere özgü mevzuat hükümleri de dikkate alınır" şeklinde bir düzenleme eklenmelidir.

Çözüm 1.9: Geçici iş ilişkisi yeniden ele alınmalı ve mesleki geçici iş ilişkisine izin veren düzenlemeler yürürlüğe girmelidir.

Sorun 2: Sektörde Çalışanların İşsizlik Sigortasından Yararlanamaması

Çözüm 2.1: İşsizlik sigortasını ödeyen çalışanın, bu sigortadan her şartta yararlanması sağlanmalıdır.

Çözüm 2.2: Mevsimlik ve ayrıca kısmi süreli iş sözleşmeleri ile işsizlik sigortası uyumlaştırılmalıdır.

Çözüm 2.3: Çağrı usulü çalışanlar da, bir yılı tamamladıktan sonra, işsizlik sigortasından yararlanabilmelidir.

Sorun 3: Sigorta Primlerinin Gerçek Ücret Üzerinden Yatırılmaması

Çözüm 3.1: T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı teftişleri daha etkin ve sonuç odaklı yapılmalıdır.

Çözüm 3.2: İhbar mekanizmalarının şeffaflığı ve etkinliği artırılmalıdır.

Çözüm 3.3: Mesleki asgari ücret uygulamasına kesinlikle izin verilmemelidir.

Sorun 4: Staj Konusunda Dağınıklık Ve Karışıklık Olması

Çözüm 4.1: Mevzuattaki dağınıklık ve karışıklık giderilmelidir.

Çözüm 4.2: Stajyerlerin sigortalılığı, mesleki eğitimleri, ücret ve diğer hakları tek bir kanun ile düzenlenmelidir.

Çözüm 4.3: Staj saati ve staj ücreti, yasal hale getirilmelidir.

Çözüm 4.4: Mesleki eğitim kurumları ve özel sektör, stajyerliğe ilişkin ortak çalışma yaparak protokol imzalamalıdır.

Sorun 5: Sektörde Vardiyalı Olarak Çalışmak Zorunlu Olmasına Rağmen SGK'nın Fazla Mesaiye Müsaade Etmemesi

Çözüm 5.1: Kanunun açık ve ayrıntılı düzenlemeler yaparak konu üzerindeki şüpheleri tamamen gidermesi, fazla mesai için bir istisna olduğu ve yüksek ücrete tabi olduğunun belirtilmesi gerekmektedir.

Çözüm 5.2: Turizm alanında faaliyet gösteren paydaşların, denetimlerle ilgili ortak hareket ederek, kanuna aykırı yorumların engellenmesi gerekmektedir.

Çözüm 5.3: Vardiya değişimlerinde geçen sürenin fazla çalışma olup olmadığına yönelik, iş akdine ilgili hükümler konmalıdır.

B- EĞİTİM İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Sertifikasyonlandırmanın Yıldızlama ile İlişkinin Bulunmaması, Kurum İçi Eğitimlerin Sertifikasyonlandırmaya Dâhil Olmaması.

Çözüm 1.1: Yıldızlamada turizm eğitilmiş personel sayısının yüzde oranı yükseltilmeli, turizm eğitimi almış personelin istihdamında işletmelere kolaylıklar ve teşvikler sağlanmalıdır.

Çözüm 1.2: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın vermekte olduğu mesleki eğitimlerin yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Çözüm 1.3: Belgelendirme yapılırken, çalışanların sertifika sahibi olması puan artırıcı bir unsur olmalıdır.

Çözüm 1.4: Kurumların kendi içlerinde yaptıkları eğitimler mesleki standartlara uygun olmak koşulu ile sertifika sürecinde değerlendirilmelidir.

Çözüm 1.5: Sertifikasyon sistemi ile eğitim kurumları uyumlaştırılmalıdır.

Çözüm 1.6: Turizm sektörüne yönelik sertifika ve yeterlilik belgeleri uygulamaya geçilmelidir.

Çözüm 1.7: Belgelendirmede kullanılan puan sisteminde %60 oranında fiziki özellikler, %40 oranında çalışanların yetenek ve sertifika durumları baz alınmalıdır.

Sorun 2: Otelcilik ve Turizm Lisesi Öğrencilerinin İş Yeri Beceri Eğitimleri İçin Uygulanan Ayrı Bir Yasanın Olmaması

Çözüm 2.1: Staj yönetmeliği oluşturulmalıdır.

Sorun 3: Eğitim Programların Hazırlanmasında, Eğitim Kurumları Ve Sektörün, İşbirliği İçerisinde Olmayışı Ve Çalıştırılması Zorunlu Enformasyon Memuru Uygulamasının İhtiyaca Cevap Vermemesi

Çözüm 3.1: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, üniversiteler, MEB, turizm yöneticileri ve çalışanları ortak bir çatı altında toplanarak program ve müfredat güncellemelerini belirli zamanlarda bir araya gelerek gerçekleştirmelidir.

Çözüm 3.2: Eğitim programlarının hazırlanmasında sektörün görüş ve talepleri göz önünde tutulmalıdır.

Çözüm 3.3: 1618 sayılı yasada yapılacak değişiklik ile TÜRSAB sertifikaları zorunlu olmalıdır, eğitim kurumları müfredatlarını bu standartlar üzerinde yapılandırmalıdır.

Sorun 4: Ortaöğretim Kurumlarında Beceri Eğitimlerinin Denetlenmemesi Böylelikle Genç Turizmcilerin Korunmaması ve Rehberlik Eğitimi Almayanların, Rehberlik Mesleğini Yapması

Çözüm 4.1: Mesleki eğitimlerin denetimi için MEB ve diğer kurumların işbirliği sağlanmalıdır.

Çözüm 4.2: Mesleki eğitimler, sektöre hâkim kişilerce verilmelidir.

Çözüm 4.3: Mesleki eğitim ve stajlar sahada takip edilmelidir.

Çözüm 4.4: Stajyerlerin tehlikelerden korunmasını sağlamak için düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 4.5: Mesleki eğitim MEB ile diğer kurumlar tarafından yaygınlaştırılarak verilmelidir.

C- İSTİHDAM İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Denetçiler Arasında, Çalışma Saatleri Ve Yasal Mevzuatın Uygulanmasında Standart Olmaması

Çözüm 1.1: Turizm Personeli Meslek Odası kurularak çözümler geliştirilmelidir.

Çözüm 1.2: Sektörün doğası gereği çalışma saatleri ile ilgili mevzuatın açık, net ve herkesçe aynı anlaşılacak şekilde, yeniden düzenlenmesi gerekir.

Çözüm 1.3: Turizm işletmeleri tek bir çatı altında toplanarak çalışma koşulları düzeltilmelidir.

Sorun 2: Sektördeki Yabancı Uyruklu Kişilerin Çalışma İzinleri Olmadan Çalıştırılmaları

Çözüm 2.1: Yabancı çalıştırma kriterlerine uygun personel çalıştırılmalıdır.

Çözüm 2.2: Denetim mekanizmaları artırılmalıdır, denetim ağı genişletilmelidir.

Çözüm 2.3: Caydırıcı olması açısından cezalar ağırlaştırılmalıdır.

Çözüm 2.4: Turizm Personeli Meslek Odası kurularak çözümler geliştirilmelidir.

Sorun 3: Kayıt Dışı, Yabancı, Ucuz Eleman Çalıştırmanın Uygulamada Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti Suçlarına Yol Açması

Çözüm 3.1: 11 Nisan 2013 tarih 6458 sayılı yasanın işlerlik kazanması gerekmektedir.

Sorun 4: Sektörün Bir Meslek Odasının Olmaması

Çözüm 4.1: Turizm Personeli Meslek Yasası çıkarılarak farklı turizm alt grubu çalışanlarının kuracağı oda, birlik gibi kurumlarca kayıt altına alınmaları ve gereken eğitim programlarının belirli standartta verilmesinin sağlanması gerekir.

Çözüm 4.2: Turizm Personeli Meslek Yasası uyarınca Turizm Personeli Meslek Odası kurulmalıdır.

Çözüm 4.3: Turizm alanında ehliyete haiz olmak yasa ile düzenlenmeli, bu ehliyete haiz olmayanlar istihdam edilmeye-
rek faaliyetleri yasaklanmalıdır.

Çözüm 4.4: Turistik işletmelerdeki insan kaynakları sorunlarının tüm sektörü kapsayacak şekilde tespit edilerek yasal düzenleme sağlanması gerekmektedir.

Sorun 5: Yabancı Öğrenci Stajyerliğine Yönelik Bir Yönetmelik Olmaması

Çözüm 5.1: Çalıştırılacak yabancı stajyerlerin kotalarının daha düşük tutularak ilgili bakanlıklar tarafından denetimleri-
nin yapılması gerekmektedir.

Çözüm 5.2: Öğrenciliği devam edenlere kolaylıklar getirilerek kayıt dışı çalışmanın önüne geçilmelidir.

Çözüm 5.3: Mevcut yasa sıkı denetimle işlerlik kazanmalıdır.

D- YÖNETSEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Çalışan Personel İle İşletme Arasında İş Sözleşmesinin Yapılmaması, Net Meslek Tanımlarının Olmaması ve Meslek Standartlarının Uygulamaya Geçirilememesi

Çözüm 1.1: İşletmelerde İnsan Kaynakları departmanları zorunlu olmalıdır.

Çözüm 1.2: İşletmelerin İnsan Kaynakları birimlerinin, yayımlanmış Ulusal Meslek Standartları'nı kullanmaları gerek-
mektedir.

Çözüm 1.3: Meslek standartlarının uygulamaya geçirilip geçirilmediği T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafın-
dan denetlenmelidir.

Çözüm 1.4: Turizm eğitimi, meslek standartlarına dayalı olarak verilmelidir.

Sorun 2: Belgeli Turizm Yatırım ve İşletmelerinde Çalıştırılacak Nitelikli Uzman Personel Yetersizliği ve Bu Nitelikleri Belirleyecek Bir Mevzuatın Olmaması

Çözüm 2.1: Turizm sektöründe çalışacak nitelikli uzman personele yönelik, Turist Rehberliği konusunda olduğu gibi bir mevzuat çalışması yapılmalıdır.

Çözüm 2.2: Nitelikli personel yetişmesi için, Ulusal Meslek Standartları'na dayalı eğitim verilmelidir.

Çözüm 2.3: Belgeli turizm işletmelerinde nitelikli uzman personel sayısının artırılması için ilgili yönetmelikte değişiklik yapılmalıdır.

Çözüm 2.4: Kalifiye ara eleman yetiştirilmesi devlet tarafından desteklenmelidir.

Çözüm 2.5: İşletmeler belgeli işgücü istihdamı için Mesleki Yeterlilik Belgesi'ni zorunlu tutmalıdır.

Sorun 3: Otellerde İnsan Kaynakları Biriminin Zorunlu Departman Statüsünde Olmaması

Çözüm 3.1: İşletmelerde, insan kaynakları departmanının oluşturulmalı, insan kaynakları gelişimi ve insan kaynakları yönetimi unsurlarına önem verilmelidir.

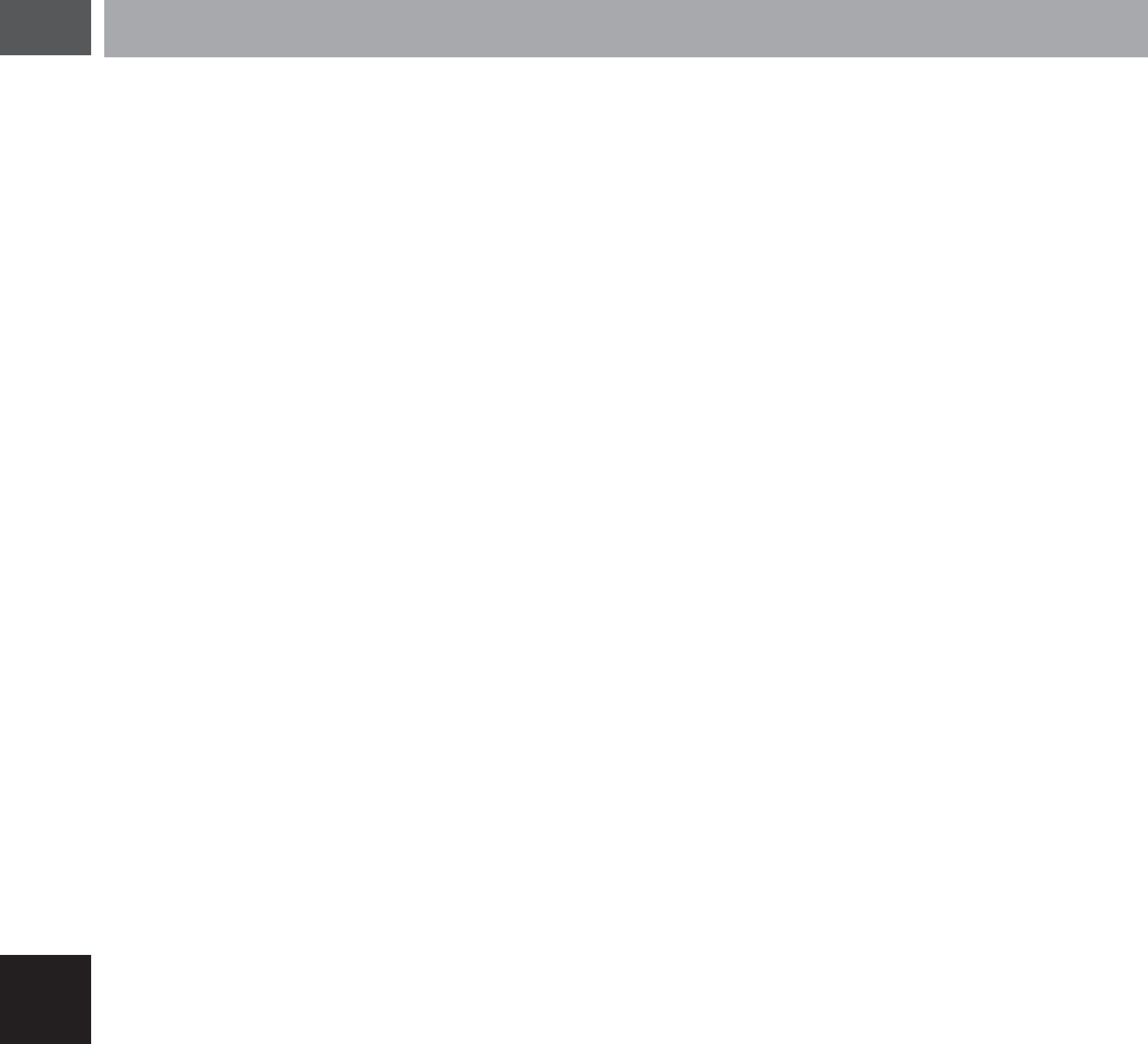
Çözüm 3.2: Turizm alanında eğitim alan öğrenciler için İnsan Kaynakları Gelişimi ve İnsan Kaynakları Yönetimi konulu dersler verilmelidir.

Sorun 4: Profesyonel Turist Rehberleri Ulusal Meslek Standardı Yayınlanmış Olmasına Rağmen, Turist Rehberi Meslek Kanunu'nda Bu Standarda Yer Verilmemesi

Çözüm 4.1: Kanunda yer verilmemiş olan söz konusu Ulusal Meslek Standardı'nın uygulanmasına yönelik olan alt mevzuat düzenlenmelidir.

Çözüm 4.2: Meslek standartlarının belirlenmesine yönelik çalışmaların birleştirilerek standart oluşturulmalı, bu alanda işbirliği ve bilgi akışı sağlanmalıdır.

Çözüm 4.3: Meslek Kanunu çıkarılmalıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜKETİCİ HAKLARI HUKUKSAL SORUNLARI

MODERATÖR:

Osman YILMAZ (T.C. Kalkınma Bakanlığı)

RAPORTÖR:

Serpil KARA (Gazi Üniversitesi)

Arif Karakuş (Turgut Özal Üniversitesi)

KATILIMCILAR*:

ALİMOĞLU, Naime (Tüketici Hakları Derneği)

BÜR, Uğur (TÜROFED – Holiday Inn)

CANSEL, Erol (Turgut Özal Üniversitesi, Prof. Dr.)

GÜCÜYENER, Mehmet (TÜRSAB)

HEKİMCİ, Ferda (TÜDEF)

KAPLAN, İbrahim (Turgut Özal Üniversitesi, Prof. Dr.)

KILIÇ, Burhan (Muğla Üniversitesi, Yrd. Doç. Dr.)

KOCADAĞ, Mustafa (Ankara Barosu, Av.)

KÜÇÜKÇOPUR, İsmail (Turgut Özal Üniversitesi, Öğr. Gör.)

MISIRLI, Sinan (TÜROFED – Crowne Plaza)

NAZİK, Hamil (Gazi Üniversitesi, Prof. Dr.)

ÖZDEMİR, Jülide (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

PEKTAŞ, Özcan (TÜKÇEV)

RÜZGARESEN, Cumhuriyet (Turgut Özal Üniversitesi, Yrd. Doç. Dr.)

SAĞLAM, Mehmet (İstanbul Ticaret Odası)

SAKİNTUNA, Aysun (TÜROFED)

SARAR, Serdar (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

ŞİMŞEK, Elçin Özge (Tüketici Hakları Derneği)

YAŞAR, Nazlı (T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)

YILDIZ, Ayten (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

YOLCU, Orhan (TÜDEF)

ZABUN, Gülcan (T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)

A- MEVZUAT EKSİKLİĞİ İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Sözleşmeden Kaynaklanan Problemler.

Çözüm 1.1: Paket tur sözleşmelerindeki tahkim ile ilgili hükümlerin, ayrıntılı olarak belirlenmesi ya da sözleşmelerden çıkarılması gerekmektedir.

Çözüm 1.2: Sözleşmeden kaynaklanan sorunların çözüm mercileri; 2013 yılı için 1.191,TL'ye kadar olan uyuşmazlıklar için Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri; 2013 yılı için 1.191,TL üzerindeki uyuşmazlıklarda Tüketici Mahkemeleri'nin görevli olduğunun sözleşmelerde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Çözüm 1.3: Sözleşmelerde yer alan hizmetlerin tam olarak yerine getirilmemesi yani ayıplı hizmet olması halinde, TUR-SAB Turizm Tüketici Taleplerini Değerlendirme Çizelgesi (Kütahya Çizelgesi) revize edilerek Paket Tur Yönetmelik Eki haline getirilmelidir.

Çözüm 1.4: Sözleşmelerden doğan sorunlar ve bunların çözümleri ile ilgili hükümler içerisinde; aşağıda sıralanan hususlar gözetilerek düzenleme yapılması gerekmektedir.

- Paket tur yöneticisinin hukuki sorumluluğu belirtilmelidir.
- Paket tur sözleşmesinin feshi ve fesih süresi açık olarak ifade edilmelidir.
- Yapılan ödemelerin iade şartları belirtilmelidir.
- Sözleşmeler yoruma muhtaç olmayacak bir şekilde düzenlenmelidir.

Çözüm 1.5: Tüketicinin sözleşmeden önce ve geziden önce bilgilendirilmesi yükümlülüğü olmalıdır.

Çözüm 1.6: Denetimi daha önce yapılmış "Tip Sözleşme" şeklinde bir uygulamanın yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bunun özellikle ilgili kamu kurumları ve meslek örgütlerince ortak platformda ele alınması, tartışılması gerekmektedir.

Çözüm 1.7: Tip sözleşmelerin içeriği, paket tur sözleşmeleri kanununda, ayrı bir madde olarak düzenlenmelidir.

Çözüm 1.8: Konaklama işletmeleri, iptallere ilişkin var olan açıklayıcı; bilgi, yasa / yönetmeliklerin internet sitelerinde buldurmalıdır. Tüketici ziyaret ettiği sayfada, bant şekilde bu bilgileri bulabilmelidir. Otel internet site standartları olmalıdır.

Çözüm 1.9: Hizmet veren işletmelerin ilgili mevzuata uymamaları halinde, gerekli cezai uygulamaların vakit geçirmeden tatbik edilmesi gerekmektedir.

Sorun 2: Yasal Mevzuatın Güncelliğini Çabuk Yitirmesi Sorunu

Çözüm 2.1: Yasa çıkarmanın zorluğu göz önünde bulundurulduğunda; genel hükümler, sorumluluklar, müeyyideler ile usul ve esaslar hakkında yönetmelik düzenleme yetkisine Kanunda yer verilmesi gerekmektedir. Günün gelişen şartlarına göre Yönetmeliklerde değişiklikler ile Tüketicilerin olası mağduriyetlerinin daha kolay önlenmesi sağlanabilecektir.

Çözüm 2.2: Mevzuatlarda; Paket Tur Düzenleyicisi, Paket Tur Aracısı ve Paket Tur Operatörü tanımları yapılmalıdır ve paket turlardaki tüketici tanımı, 90/314/EEC sayılı Konsey Yönergesine uygun hale getirilmelidir.

Çözüm 2.3: Devre tatil sözleşmeleri ile ilgili yasal düzenlemenin 2008/122/EC sayılı Konsey Yönergesi ile uyumlu hale getirilmelidir.

Çözüm 2.4: Turizm sektöründe en önemli hukuki sorunlardan biri, Götürü Gezi- Seyahat Sözleşmeleri konusudur. Bu konuda İsviçre ve Almanya örnek kanunları ve AB Yönergeleri Hükümleri göz önünde bulundurularak; “Götürü – Sabit (her şey dâhil) - Ücretli Gezi Sözleşmesi” ile ilgili Paket Tur Düzenleme Sözleşmeleri Hakkında Kanun Tasarı Taslağı hazırlanmalı, ayrıntılar yönetmelikle düzenlenmelidir.

Çözüm 2.5: Mevzuatın takibine yönelik ilgili bakanlık nezdinde etkin birimler oluşturulması ya da mevcut mevzuatların etkinliklerinin artırılması gerekmektedir.

Çözüm 2.6: Hizmet sektörünün muğlâk olması nedeniyle bazı tanımlamaların ve sınıflandırılmaların (Yıldız otel, her şey dâhil sistemi vb.) netleştirilmesi gerekmektedir.

Çözüm 2.7: 1618 sayılı Seyahat Acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanunu ile 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu temel yasalar kabul edilip; günün şartlarına uygun olarak yenilenmelidir.

Çözüm 2.8: Bakanlık turizm işletmelerinin hizmet standartlarını belirlemelidir.

Çözüm 2.9: Tur organizasyonu ve rezervasyonu için seyahat acentesi dışında tur düzenleyen özellikle elektronik rezervasyon sistemleri ile ilgili yasal boşluklar giderilmelidir.

B- ŞİKÂyetlerin Zamanında Çözümü ile İlgili Hukuksal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Sorun 1: Şikâyetlerin Zamanında Çözümü Sorunu

Çözüm 1.1: Tüketici sorunları için Turizm Zabıtası kurulmalı ve bir telefon hattı oluşturulmalıdır.

Çözüm 1.2: Turizm piyasa gözetim ve denetim mekanizması kurulmalıdır. (Turizm Üst Kurulu gibi.)

Çözüm 1.3: Turizm sorunlarının yerinde çözülmesi için ilgili kamu kurumu yetkilisi ve yerel yönetimlerce müdahale edilmelidir (Bazı hizmetlerde örneğin; otel numarasyonu işlemleri gibi).

Çözüm 1.4: Resmi bir tüketici ofisi ve bu ofisle iletişime geçilmesini sağlayacak bir tüketici hattı kurulmalıdır.

Sorun 2: Şikâyetlerin Merkezi Bir Kuruma Yapılamaması

Çözüm 2.1: Merkezi Ankara’ da olan Tüketicuyu Koruma Teşkilatı kurulmalıdır.

Çözüm 2.2: Tüketici şikâyetlerinin tek bir kurum tarafından ele alınması gerekmektedir. TÜRSAB, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı şikâyetler ile ilgili çözümlerde ortak bir çatı altında tek elden hareket etmelidirler.

C- AYIPLI HİZMET İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Hizmetin Belirtilen Sürede Ve Belirtildiği Şekilde (Kalite, Standart vb.) Sunulmaması

Çözüm 1.1: İşletme çalışanlarının, işin gereklerine uygun nitelikte olmaması sorunu ile ilgili kurumlar tarafından çalışmalar yapılmalıdır. (Eğitim ve nitelik)

Çözüm 1.2: Verilen hizmetin her aşamasında memnuniyet sağlayan ve standarda uygun hizmet verilip verilmediğine dair objektif denetimler yapılmalıdır.

Çözüm 1.3: Ayıplı hizmet ve hizmetin taahhüt edildiği şekilde verilip verilmediği hususu, tüketici grubuna göre değişiklik gösteren bir algıdır. Bu algının, objektif bir düzeye çekilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Çözüm 1.4: Hizmet tariflerinin net, her kesimin anlayabileceği şekilde yapılması sağlanmalıdır.

Çözüm 1.5: Yönetmelikler ile belirlenen kurallar çerçevesinde denetlemeler sık sık yapılmalı ve bu denetlemelerden işletmelerin haberdar olmaması sağlanmalıdır.

Çözüm 1.6: Hizmet sunucularının; hizmet kaliteleri ve standartları ile ilgili tam bilgi sahibi olmasına yönelik eğitimler verilmelidir. Bu sayede ürünleri ile ilgili sorunlar çıkmadan sorunun farkında olmaları ve hızlı bir şekilde çözüm sürecine geçmeleri sağlanabilir.

Çözüm 1.7: Kâr amacının daha ön planda tutulmasından dolayı, beklentiler ile karşılaşılanlar arasında farklılıklar oluşabileceği hususu göz önünde bulundurularak, eğitimli ve nitelikli çalışanların çoğaltılması sağlanmalıdır.

Sorun 2: Turizm Tüketicisinin Ürün Hakkında Yeterince Bilgilendirilmemesi

Çözüm 2.1: İşletmelerin sunduğu ürünler ile ilgili dergi, gazete, broşür vb. tanıtım ve reklam unsurlarında, detaylı bilgi verilmesi sağlanmalıdır.

Çözüm 2.2: Turizm sektöründe sunulan hizmet ile ilgili ince ayrıntılı bilgilere ulaşmak her ne kadar mümkün olmasa da; sınıflandırmalara uygun taban standartlar belirlenerek tüketicilerin bu standartlara ulaşması zorunlu kılınmalıdır. Bu standart bilgileri, tüketiciye ulaştırmayan işletmelere yarıltıcı ve aldatıcı kademelerine göre cezai işlemler uygulanmalıdır.

Çözüm 2.3: Tüketicilere ayıplı ürün sunan işletmeler sadece maddi cezalandırmalar yapılmamalı; bunun yanında sektörel anlamda da yaptırımlara tabi tutulmalıdır. Açık bir şekilde tüketici aldatma fiilini işleyenler, teşhir edilerek piyasada çalışamaz hale getirilmelidirler.

Çözüm 2.4: Tüketicinin korunması ile ilgili mevzuatın sadeleştirilerek bir tek çatı altında toplanması ve tüketicilere ulaştırılması sağlanmalıdır. Tüketicinin ayıplı ürün sunumu durumunda hangi mercilere başvurması gerektiği ile ilgili bilgilendirme yapılmalıdır.

Sorun 3: Turizm Sektörünün Ve Tüketicinin Birbiriyle İlgili Konulardaki Bilgi Eksikliği

Çözüm 3.1: Mesleki yeterlilik uygulaması yapılmalı, sektörün profesyonelleri yetiştirilirken sertifika programları uygulanmalıdır.

Çözüm 3.2: Hizmet alıcılarının ve satıcılarını karşılıklı olarak birbirlerinin yükümlülükleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları sağlanmalıdır.

Çözüm 3.3: Verilen hizmetlerin ve tüketici memnuniyetinin devamlılık göstermesi için, süreklilik arz eden eğitimler ve güncellemeler yapılmalıdır.

D- ALDATICI, YANILTICI REKLAM VE DİĞER KONULAR İLE İLGİLİ HUKUKSAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Aldatıcı ve Yanıltıcı Reklamlar

Çözüm 1.1: Hem seyahat acentelerine hem de konaklama işletmelerine; sundukları ürünlerin özelliklerini ve işletmelerinin bilgilerini içeren belgeleri, sözleşme eklerinde bulundurma zorunluluğu getirilmelidir. Bu sayede aldatıcı yanıltıcı reklamların yapılıp yapılmadığı iddiası durumunda, başvurulacak bir belge sağlanmış olacaktır.

Çözüm 1.2: Birlikte reklam ve tanıtım faaliyetleri yapacak olan farklı işletmelerin bu işlemlerde belgelendirme yapmaları sağlanmalıdır. Böylece başka bir işletmeden kaynaklanan sıkıntılar ile karşılaşılmasının önüne geçilmiş olur.

Çözüm 1.3: İşletmelerin internet sitelerinde yaptıkları bilgilendirmeler denetlenmelidir.

Çözüm 1.4: Tüketicileri şikâyetlerini çözmeye yönelik sanal bir ağ kurulmalıdır ve bu sanal sistemin ilgili kurumlarla işbirliği içerisinde çalışması sağlanmalıdır.

Çözüm 1.5: Yanıltıcı reklamlara yönelik yaptırımların düzenlenmesi gerekmektedir.

Çözüm 1.6: Yaptırımlar, işletme hacmi ve iş ölçeği doğrultusunda düzenlenmelidir.

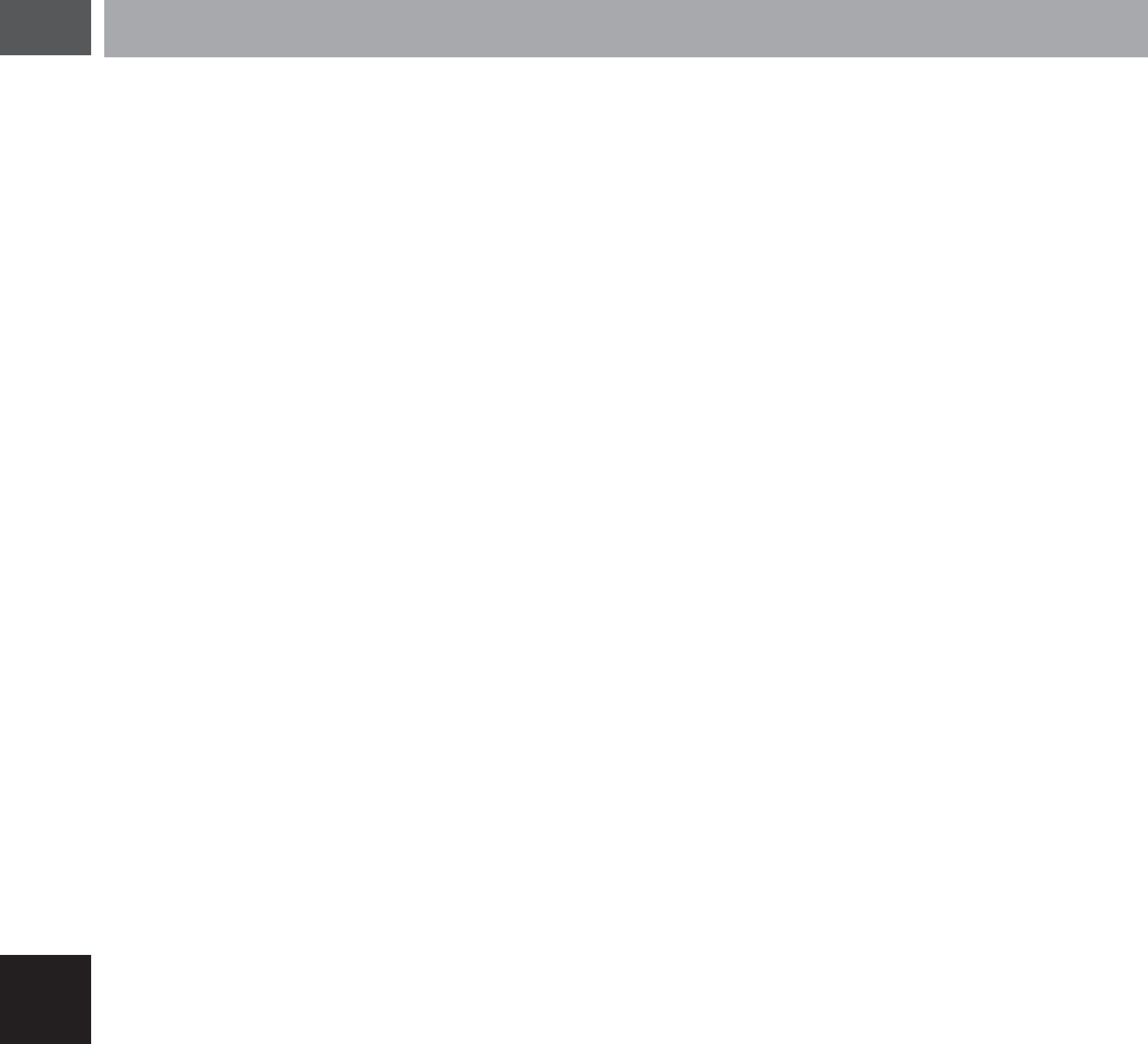
Çözüm 1.7: Yanıltıcı reklamları engellemeye yönelik olarak bir ön denetim mekanizması hazırlanmalıdır.

Çözüm 1.8: Reklamların yanıltıcı ve aldatıcı olmadığına dair bir güvenilirlik logosunun kullanılması sağlanmalıdır.

Sorun 2: Sektördeki Firmaların Kurumsal Kimlik Kazanmaması

Çözüm 2.1: Adres değişikliği, işyeri açma ve V.U.K.' deki yaptırımlar arttırılmalıdır.

Çözüm 2.2: Bakanlıktan belgeli işletmelerin bakanlık web sayfasında yayınlanması sağlanmalıdır.

ALTINCI BÖLÜM

ÇEVRENİN HUKUKSAL SORUNLARI

MODERATÖR:

Ali KARAGÖZ (T.C. Kalkınma Bakanlığı)

RAPORTÖR:

Burcu KOÇ (Gazi Üniversitesi)

KATILIMCILAR*:

ATAMIŞ, Ayten (Sahil Güvenlik Komutanlığı, Çev. Müh.)
ATAR, Nursal (Birleşmiş Milletler, Av.)
AYTUNA, Zeynep İmre (Kalecik Vakfı)
BEYHAN, Hayrettin (T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)
BOZ, Deniz (Bilkent Üniversitesi, Yrd. Doç. Dr.)
BOZ, Dr. İbrahim (Bilkent Üniversitesi)
BOZ, Pelin (Sahil Güvenlik Komutanlığı, Çev. Müh.)
CERAN, Yurdağül (T.C. Maliye Bakanlığı)
DEMİROĞLU, Hayriye (İMEAK Deniz Ticaret Odası)
ERGÜN, Güner (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı)
GÜNEŞ, Ali İhsan (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Öğr. Gör.)
KINDAN, Almıla (TÜRÇEV)
KURAL, Nergiz (TÜDEF)
OĞUZ, D. Özge (Birleşmiş Milletler)
ÖRS ÖZALP, Filiz (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
ŞANAL, Müge (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
TOLAN, Erdoğan (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
TOSUN, Cevat (Gazi Üniversitesi, Prof. Dr.)
TURAL, Suat (TUREB)
YEŞİL, Hakan (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı)
YILDIZ, Hüseyin (Turgut Özal Üniversitesi, Yrd. Doç. Dr.)
YILMAZ, Hasan (T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)

A- KORUMA YETERSİZLİĞİNDEN KAYNAKLANAN ÇEVRESEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Turizm, Çevre ve Doğa Koruma Alanlarında Yetki Karmaşası Olması (Bakanlıklar, Koruma Kurulları, Belediyelere Bağlı Çevre Müdürlükleri Ve Valiliklere Bağlı Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri Arasında)

Çözüm 1.1: Yetki dâhilindeki korunan alanlarda yapılan turizm aktiviteleri için sürdürülebilir ekoturizm planlamaları yapılmalıdır.

Çözüm 1.2: 2011 yılında çıkarılan ilgili kanun hükmünde kararname ile yeniden yapılandırılan kurumların mevzuatları gözden geçirilmeli ve kuruluş kanunları haline getirilmelidir.

Çözüm 1.3: “Tarih” kültürün bir ögesidir. Bu açıdan tarihi alanlar Milli Parklar yerine T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı’na devredilmelidir.

Çözüm 1.4: Alan kılavuzlarının iş ve görev tanımı tamamen değiştirilmeli, sadece bölge ve çevre korumadan sorumlu tutulmalıdır. Hiç bir şekilde turist rehberliği alanına girecek tanıtım faaliyetlerine izin verilmemelidir. Alan kılavuzları, alan korucularına dönüştürülmelidir.

Çözüm 1.5: İlgili kamu kuruluşları, sorumluluğunda bulunan çevre kaynaklarının mevcut durumunu periyodik olarak tetkik etmeli ve bunları internette yayınlamalıdır.

Çözüm 1.6: Alan kılavuzları da (turist rehberliği vb.) bir eğitim kurumundan mezun olduktan sonra ayrı bir eğitim veya sertifika programı ile yetkilendirilmeli, gerektiğinde yerel halka bu konuda imkan tanınmalıdır.

Çözüm 1.7: Çevrenin korunması konusunda ilgili Bakanlıklar arasında bir koordinasyon merkezi ya da kurulu oluşturulmalıdır.

Çözüm 1.8: Çevre kirliliğini izleyerek, kirliliği ilgili kurumlara bildirecek, gönüllü çalışan kişilerden bir yapılanma oluşturulmalı ve bu yapı içinde çalışanlar eğitilmelidir.

Çözüm 1.9: Yetki karmaşasının çözümü aşamasında, uygulamanın hangi idare tarafından yapılacağı net olarak belirlenmelidir.

Çözüm 1.10: T.C. Kültür ve Turizm, T.C. Orman ve Su İşleri ve T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlıkları ile Özelleştirme İdaresi gibi kamu kurumlarının planlama yetkilerinin çatışması engellenmeli; yürütmeye engel olacak hukuki sorunlar tek elden idare edilmelidir.

Çözüm 1.11: Koruma kurullarının; statüleri, mevzuatı ve yönetimi düzenlenmelidir.

Çözüm 1.12: Koruma kurullarının tam bir bilimsel özerklik altında çalışmalarını sağlanmalı ve siyasi baskılara maruz kalmayacak tedbirler alınmalıdır.

Sorun 2: Turizmden Kaynaklanan Çevre Sorunlarının Önlenmesine Yönelik Yeterli Tedbirlerin Alınmaması

Çözüm 2.1: Deniz ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik yaptırımlar, caydırıcılığı sağlayacak seviyede olmalıdır.

Çözüm 2.2: Deniz kirliliğinin önlenmesi maksadıyla gemiler için atık kabul tesisi sayısı artırılmalıdır.

Çözüm 2.3: T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ülkemizin tüm kıyılarını kapsayacak şekilde devam eden Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama süreci tamamlanmalıdır.

Çözüm 2.4: T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ülkemizin tüm kıyılarını kapsayacak şekilde devam eden Kıyı Kenar çizgisi tespit işlemleri tamamlanmalıdır.

Çözüm 2.5: Turizmin her türlü faaliyet alanında çevre kirliliğine neden olan gerek bireyler gerekse işletmeler cezalandırılmalıdır. Orman, yayla, deniz vb. alanlarda çevre korumanın dışına çıkılması durumunda yaptırım uygulanmalıdır.

Çözüm 2.6: Kanalizasyon sistemine bağlanmamış ya da kendi arıtma sistemini kurmamış tesisler işletmeye alınmamalıdır. Kanalizasyon atıklarını arıtmadan doğaya bırakan kamu kurumlarına (belediye, vb.) yaptırım uygulanmalıdır.

Çözüm 2.7: Kıyı şeridindeki yasaklı alanlar tekrar turizme açılmalıdır.

Çözüm 2.8: Deniz turizmi kıyı tesisleri yatırımının gerçekleşmesinde, kurumlar arası koordinasyon eksikliği giderilmelidir.

Çözüm 2.9: Deniz kirliliğini önlemek maksadıyla, gemi ve teknelerin pis su sarnıçlarının tamamlanmasına yönelik mevzuat çalışmaları yapılmalıdır.

Çözüm 2.10: İşletmeler, kendi bünyelerinde arıtma tesisleri kurmaları için teşvik edilmelidir.

Çözüm 2.11: Ülkemizin sahil şeridinde bulunan tüm yerleşim yerlerinde arıtma tesisleri, kanalizasyon şebekesi ve katı atık bertaraf sistemleri kurulmalıdır.

Çözüm 2.12: Ülkemizdeki deniz turizmine ait mevzuat yurtdışında tanıtılmalıdır (örneğin; fuarlarda mavi kartın tanıtılması).

Çözüm 2.13: Orman alanları, su havzaları, bitki türleri ve biyolojik çeşitlilik dikkatle korunmalıdır.

Çözüm 2.14: Turizm yatırımlarında ileriye dönük olarak taşıma kapasitelerine ilişkin çalışmalar yapılmalıdır.

Çözüm 2.15: Turizm yörelerinde, her yaşta insana ve turizm işletmeleri çalışanlarına çevreye duyarlılık konusunda eğitim verilmelidir.

Çözüm 2.16: Turizm tesislerinde enerji verimliliğine ilişkin ölçütler olmalı ve bu konuda teşvik sağlanmalıdır.

Çözüm 2.17: Turizm işletmelerinin kontrolünde olan sahil kesiminin, uygulamada da kamu kullanımına açık hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Çözüm 2.18: ÇED raporlarında yazan sonuçlar göz ardı edilmemelidir.

Çözüm 2.19: Turizm işletmeleri, arıtma ve deşarj sistemleri yapım ve işletme aşamasında sıklıkla denetlenmelidir.

Çözüm 2.20: Sektörden kaynaklı her türlü atığın (katı, sıvı, gaz) geri dönüşümü sağlanmalıdır. Bunun için gerekli alt yapının oluşturulmasına yönelik teşvik verilmelidir. Ambalaj atıklarını geri dönüşüme tabi tutan işletmelere ödül verilmeli, geri dönüşüm yapmayan turizm işletmelerine yaptırım uygulanmalıdır.

Çözüm 2.21: Turizm işletmelerinde rüzgar ve güneş enerjisi gibi çevreye duyarlı enerji sistemleri teşvik edilmeli ve bu tür yatırımlara destek verilmelidir.

B- YAPILANDIRMADAN KAYNAKLI VE DENETİM İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorun 1: Yer Seçiminde Ekosistem Analizi Yapılmaması ve Yapılsa da Gözönünde Bulundurulmaması

Çözüm 1.1: Turizm yörelerinin doğal envanteri tespit edilmelidir (flora, fauna, hassas eko-sistemler, endemik ve tehdit altındaki türler vb.).

Çözüm 1.2: Hassas ekosistemlerin bulunduğu yörelerde yapılacak eko turizm faaliyetleri ayrıntılı olarak ve bilimsel bir platformda planlanmalıdır.

Çözüm 1.3: Turizm beldelerindeki tahribat periyodik olarak ölçülmeli ve sonuçlar periyodik olarak internette yayınlanmalıdır.

Çözüm 1.4: Ekoturizm faaliyetleri konusunda uzman rehber ve personel yetiştirilmeli ve kullanılmalıdır.

Çözüm 1.5: ÇED raporunda tespit edilen bilimsel veriler raporun kabulünde göz önüne alınmalıdır.

Çözüm 1.6: ÇED raporu, temel bilimci ve diğer bilim adamları tarafından hazırlanmalıdır

Çözüm 1.7: ÇED raporlarının sonuçları tartışmaya açılmalı ve kararlar yerel halk, girişimci, sivil toplum kuruluşları ve belediye ile birlikte alınmalıdır.

Çözüm 1.8: Doğal ve Milli Parklar Başkanlığı, hassas bölgelerin tespiti için daha nitelikli çalışmalarda bulunmalı ve denetimler yapmalıdır.

Çözüm 1.9: Tarım arazilerinin tahribi önlenmeli, tarım arazileri ve doğal alanların turizme açılması zorlaştırılmalıdır.

Çözüm 1.10: ÇED yönetmeliğinin ek 1 ve ek 2 listesindeki kriterler yeniden gözden geçirilmelidir.

Çözüm 1.11: ÇED raporlarında yer alan çevre, tür ve alan koruma önlemleri tam olarak yapılmalı ve işletim süreci boyunca denetlenmelidir.

Çözüm 1.12: Korunan alanlarda yapılacak turizm faaliyetleri, muhakkak suretle sürdürülebilir ekoturizm aktiviteleri olarak planlanmalı ve denetimli yapılmalıdır.

Çözüm 1.13. Yağmur suları kanalizasyon sistemine verilmemeli, su toplama alanlarına yönlendirilmelidir.

Çözüm 1.14: Orman ve ağaçların kesilmesiyle gerçekleştirilen turizm işletmelerinin yarattığı ekonomik değer (gelir, döviz, istihdam, ödenen vergi vb) kamuoyu ile paylaşılmalı ve halk ikna edilmelidir.

Çözüm 1.15: Küçük ölçekli turizm yatırımları için de ÇED raporu hazırlanarak sonuçlarının uygulanması sağlanmalıdır.

Sorun 2: Turistik Yörelerdeki Plansız Kentleşme Ve Yapılaşma Nedeni İle Çevre Sorunlarının Oluşumu

Çözüm 2.1: Yerel yönetimler tarafından imar plan kararları alınırken çevre faktörü gözönüne alınmalı ve plan kararlarında aksine yapılaşmaya izin verilmemelidir.

Çözüm 2.2.: Turizm yerleşmelerinde kent içi ulaşım kararlarının alınmasında trafiğe kapalı alanların oluşturulmasına önem verilmelidir.

Çözüm 2.3: Betonlaşmanın önüne geçilmesi amacıyla, kırsal turizm tesisleri yeterli oranda teşvik edilmeli, fon açılmalıdır.

Çözüm 2.4: Yerel yönetimlerce yapılan denetimler sıklaştırılmalıdır.

Çözüm 2.5: Sürdürülebilir turizm gelişimine öncelik verilmeli; enerji, ulaşım ve tarımsal faaliyetler bu çerçevede planlanmalıdır.

Çözüm 2.6: Yerel yönetimlerce uygulanan idari yaptırımlar, caydırıcılığı sağlayacak şekilde arttırılmalıdır.

Çözüm 2.7: Şehir turizminin yaşatılabilmesi için tarihi geleneksel mimari yapıların korunarak, restorasyonu yapılacak binaların izin alma süreci kolaylaştırılmalı ve teşvik edilmelidir.

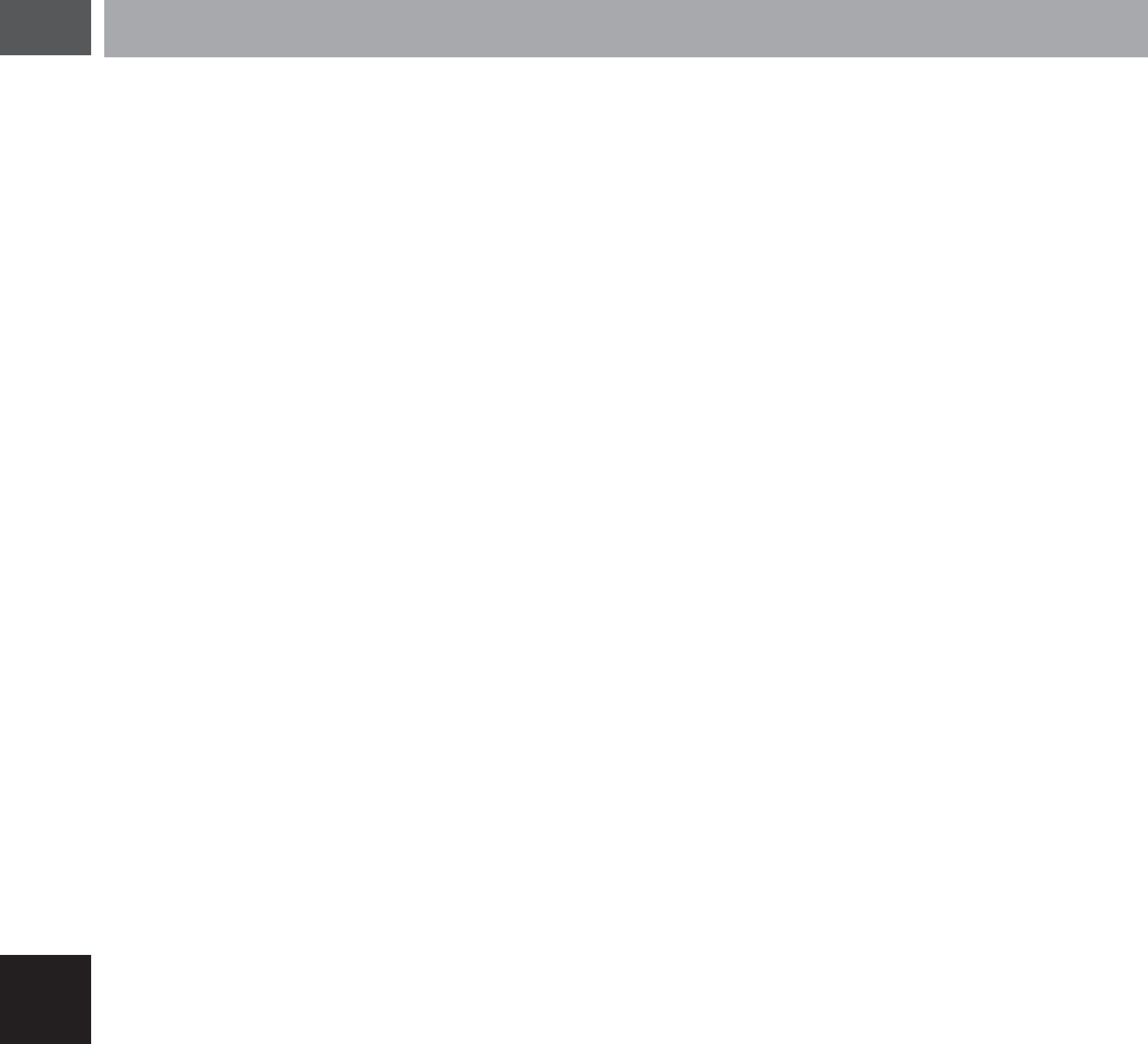
Çözüm 2.8: Turizm yörelerinde inşa edilen yapıların bölgenin geleneksel mimari tarzıyla ve iklim şartlarıyla uyumlu olmasına ve binaların enerji tasarruflu bir biçimde projelendirilmesine özen gösterilmelidir

Çözüm 2.9: Plan kararlarında betonlaşmaya yol açacak emsal oranları en alt seviyede tutulmalı, yeşil alanlar korunmalı ve bu alanlar arttırılmalıdır.

Çözüm 2.10: Turistik alanlardaki her türlü yapılaşma durumlarında, insan dışı doğa aktörlerinin de yaşamına önem verilmesi zorunluluğu getirilmelidir.

Çözüm 2.11: İkincil konutlar (yazlıklar) çeşitli şekillerde özendirilerek turizmin hizmetine sunulmalıdır.

Çözüm 2.12: Kentsel mimari silüetinin güzelleşmesi için kentsel dönüşüm yasası yeniden düzenlenmelidir.

YEDİNCİ BÖLÜM

DENİZ TURİZMİNİN HUKUKSAL SORUNLARI

MODERATÖR:

Muhammet Fatih YILDIRIM (T.C. Kalkınma Bakanlığı)

RAPORTÖR:

Alper IŞIN (Gazi Üniversitesi)
Diler GÖKBAYRAK (Gazi Üniversitesi)

KATILIMCILAR*:

AKGÜL, Yusuf (Deniz Turizmi Birliği)
AKSOY, Ömer Emrah (T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı)
AKTEN, Hilal (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Uzm.)
ARSLAN, Tuba (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
ASASOĞLU, İsmail (Deniz Ticaret Odası İstanbul)
BEZİRGAN, Ali Erkan (Deniz Turizmi Birliği)
BOZYEL, Sait (Sahil Güvenlik Komutanlığı, Yzb.)
CAN, Mertol (Gazi Üniversitesi, Prof. Dr.)
COŞKUN, Türkan (Sahil Güvenlik Komutanlığı, Av.)
ÇELİK, Kadriye (T.C. Sağlık Bakanlığı)
DAL, Ali Rıza (T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı, Dr.)
ECE, Nejat (Deniz Turizmi Birliği)
EROL, Tülay (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
GÖKCAN, İlter (T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı)
GÖZÜŞİRİN, Melike (T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı)
GÜVEN, Tuncay (TÜROFED)
KARACALAR, Ömer Vehbi (Deniz Turizmi Birliği)
OKUYUCU, M. Faruk (Deniz Ticaret Odası İstanbul)
SAATÇİOĞLU, Kemal (Deniz Turizmi Birliği)
SELÇUK, Hikmet (TÜRSAB)
ŞİMŞEK, Hasan (Deniz Turizmi Birliği)
TECEN, Safiye (T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı)
TERZİ, Eren (T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)
TOPALOĞLU, Cafer (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Doç. Dr.)
YAVUZ, Ali (Mersin Deniz Ticaret Odası)
YAVUZ, Cem Tekin (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı)
YAZAN, F. Kubilay (T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı)
YILDIRIM, Mahşeker (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)
YILMAZ, Mehmet (T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı)

* Katılımcılar soyadlarına göre sıralanmıştır.

A-MALİ SORUNLAR

Sorun 1: Marina Deniz Sahaları ve Manevra Alanlarından Kira Alınması

Çözüm1.1: Marina deniz sahalarından alınmaya başlanılan kira ücretlerinin belirlenmesinde yatların manevra sahaları ve giriş/çıkış kanallarının alan hesabından muaf tutulması gerekmektedir.

Çözüm1.2: Denizciliğimizin gelişimi için teşvikleri arttırılmalı ve yatırım maliyetleri düşürülmelidir.

Çözüm1.3: Marinadaki üst yapıların işletmeci tarafından kiraya verilmesi nedeniyle tahsil edilemeyen kiralardan işletmecinin korunması gerekmektedir.

Çözüm 1.4: Deniz yüzeyi üzerine kurulan yüzer iskeleler değerlendirmeye alınarak yüksek maliyet sorunu giderilmelidir.

Çözüm 1.5: Ayrı kurumlar tarafından uygulanan işletmeler oranı farklılıkları giderilmelidir.

Çözüm 1.6: Deniz yüzeyi kira alanının tespitinde mendirek şevlerinin deniz seviyesi ile birlikte dikkate alınması gerekmektedir.

Çözüm1.7: Bakanlıkların ayrı ayrı aldığı ecrimisil ve kiralara tek kalem olarak alınması gerekmektedir.

Çözüm1.8: Ecrimisil tespitlerinde emlak birim fiyatlarının ortalaması alınmalıdır.

Çözüm1.9: Özelleşmeden alınan marinalar, geçmiş yıllardan işletilen marinalar ve yeni marinalar arasındaki kira ve ecrimisil bedellerindeki farkın giderilmesi gerekmektedir.

Çözüm 1.10: Torba yasayla kabul edilen tersaneler için T.C. Maliye Bakanlığı'nın almış olduğu 1/1000 hâsılat payının marina yerlerinde uygulanması gerekmektedir.

Sorun 2: Deniz Turizmine Yönelik Marina Ve Yat Limanı İşletmelerinin Teşvik Kapsamına Alınarak Milli Emlak'tan Kiralanmalarına Yönelik Zorluklar

Çözüm 2.1: T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı'nın tahsis için aldıkları hasılat payları arasındaki fark giderilmelidir.

Çözüm 2.2: Marina işletmelerinden Belediyelerin aldığı yüksek miktarlardaki çöp vergileri normal düzeye çekilmelidir.

Çözüm 2.3: Deniz turizmine yönelik marina ve yat limanı işletmelerinin teşvik kapsamına alınması gerekmektedir.

Çözüm 2.4: Milli Emlak'tan kiralama süreci kolaylaştırılmalıdır.

Çözüm 2.5: Marinalar oteller gibi ihracatçı sayılmalıdır.

Sorun 3: Yerli/Yabancı Yat İşletmelerinin Haksız Rekabeti

Çözüm 3.1: Yerli yat işletmelerine bazı avantajlar (vergi vb.) sağlanmalıdır.

Çözüm 3.2: Ülke kaynakları iyi kullanılmalı ve yabancılara verilen imtiyazlar tekrar gözden geçirilerek denetimler artırılmalıdır.

Çözüm 3.3: Yabancı yatların T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan aldıkları işletme belgelerine yaptıkları ödemelerin artırılması gerekmektedir.

Çözüm 3.4: Kısa süreli gelenlere beyan getirilerek ücret alınmalıdır.

Çözüm 3.5: Yabancı özel yatların kaçak ticari amaçla çalışmaları önlenmeli ve haksız rekabet ortadan kaldırılmalıdır.

Sorun 4: TTK'da madde 1259'Da Öngörülen Zorunlu Sigorta Teminat Limitinin Yüksek Olması

Çözüm 4.1: Sigorta sektörünün güçlendirilmesi gerekmektedir.

Çözüm 4.2: Sigorta şirketleri tekne sörveylerini arttırmalıdır.

Çözüm 4.3: Gemi personelinin yeterliliklerinin denetlenerek ve hasar oranlarının minimize edilerek limitlerin sigorta şirketlerince artırılması gerekmektedir.

Çözüm 4.4: 12'den fazla yolcu taşıyan deniz araçları sahiplerinin kooperatif oluşturması gerekmektedir.

Çözüm 4.5: Kanun maddesinde değişiklik yapılarak düzenli hat ve diğerleri arasında ayırım öngörülmelidir.

Çözüm 4.6: Teminat limiti için geminin GRT'si göz önüne alınarak bir yükümlülük öngörülmelidir.

Çözüm 4.7: Zorunlu sigorta teminat limitleri daha düşük tutulmalıdır.

Sorun 5: T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Uygulamaya Koyduğu Döner Sermaye Sorunu

Çözüm 5.1: Deniz alanından döner sermaye alınmamalı ve m² başına alınan miktarlar düşürülmelidir.

Çözüm 5.2: İmar tashihlerinde alınacak döner sermaye alındısı tashihe konu olacak proje büyüklüğüne göre kademelenmelidir.

Çözüm 5.3: Birim alındı miktarları arazi büyüklüğü bazında farklılaştırılmalıdır.

Çözüm 5.4: Yatırım yapmak suretiyle istihdam ve katma değer yaratan yatırımcıların işletmeye geçmeden ve işletme aşamasındaki mali yükleri azaltılmalıdır.

B-MEVZUAT FAZLALIĞI VE ÇOK BAŞLILIK

Sorun 1: Yabancı Bayraklı Ticari Kayıtlı Mega Yatların Sahipleri Tarafından Kullanılması

Çözüm 1.1: Deniz turizmi yönetmeliğinde bu konuya ilişkin düzenleme yapılmalıdır.

Çözüm 1.2: Turizm amaçlı faaliyetler ile ticari amaçlı faaliyetler ayrıştırılmalıdır.

Sorun 2: Seyir İzin Belgesi Sorunları

Çözüm 2.1: Seyir izin belgesi elektronik ortamda düzenlenmelidir.

Çözüm 2.2: Elektronik sisteme dahil olunduktan sonra yeni bir iş akışı üretilmeli ve mevzuatın boşlukları doldurulmalıdır. Bu durumda marina ve acenteler daha fazla sorumluluk almalıdır.

Sorun 3: İl/İlçe Sportif Turizm Kurulu Kararlarının Farklılıklar Arz Etmesi

Çözüm 3.1: İlçe Sportif Turizm Kurullarınca uygulanacak asgari güvenlik şartları yasal olarak düzenlenmelidir.

Çözüm 3.2: Mahalli idarelere gerekli eğitimlerin verilerek uygulama farklılıklarının ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Sorun 4: Tek Bir Kıyı Master Planı

Çözüm 4.1: T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Alt Yapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından yapılan Turizm Yapı Kıyıları Master Plan Çalışması ilgili kurumlar tarafından dikkate alınmalıdır.

Sorun 5: Deniz Turizminde Çok Başlılık Ve Mevzuat Karmaşası

Çözüm 5.1: Deniz turizmi yatırımlarında, bakanlıklar üstü bir kurul oluşturulmasına ilişkin yasal düzenleme yapılmalıdır.

Çözüm 5.2: Deniz turizmi yatırımları, oluşturulacak bu kurulda görüşülerek karara bağlanmalıdır.

Çözüm 5.3: Turizm faaliyeti olarak deniz turizmi ile ilgili planlama ve belgelendirme işlemleri mevcut master planı doğrultusunda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na yapılmalıdır.

Çözüm 5.4: Tüm yönetmeliklerin gözden geçirilip yatçılığın ve yatların özelliklerine göre düzenlenmiş koşulları belirten özel bölümler ve tebliğler hazırlanmalıdır.

Sorun 6: Kabotaj Kanununun Deniz Turizmine Etkisi

Çözüm 6.1: Kabotaj kanunu günün şartları, Türkiye'nin güvenlik menfaatleri ve Deniz Turizmi dikkate alınarak güncellenmelidir.

Sorun 7: Mevzuatta Plaj Tesis Standartlarının Belirlenmemiş Olması

Çözüm 7.1: Plaj tesislerinin standartlarının belirlenmesi ve denetimine ilişkin yasal düzenleme yapılmalıdır.

Sorun 8: Deniz Turizmi Araçlarının Yıldızlandırılması

Çözüm 8.1: Deniz Turizmi Yönetmeliğinde yer alan sınıflandırma maddesinin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Sorun 9: Orman Arazilerinin Turizm Alan/Bölge Dışına Tahsis Edilememesi

Çözüm 9.1: Yönetmelik, yat limanlarına tahsis edilmesi imkanı vermemektedir. Yat limanları, faaliyetlerinin gereği kıyıdan başka bir yerde yapılması mümkün olmayan kıyı yapısı tesisleridir. Bu nedenle yat limanı yatırımı arka alanında orman alanlarının da kıyılarda tahsisine imkân sağlanmalıdır.

C-ÇEVRE SORUNLARI

Sorun 1: Teknelerde Kullanılan Temizlik Maddelerine İlişkin Sorunlar

Çözüm 1.1: Marina ve yatçılık bölgelerinde satılan deterjan ve temizlik maddelerinin üzerine "Denize zarar verir" ifadesi konulmalıdır.

Çözüm 1.2: Temizlik yapan kişilerin belgelendirilmesi gerekmektedir.

Çözüm 1.3: Yetkililerce çevreye en az zarar veren temizlik maddelerinin tespit edilip kullanıcılara önerilmesi gerekmektedir.

Çözüm 1.4: T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile T.C. Sağlık Bakanlığı koordineli bir şekilde mevzuat çalışması yapmalı ve denetimleri gerçekleştirmelidirler.

Sorun 2: Mavi Kart Sorunları

Çözüm 2.1: Mavi kart uygulamasının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Sorun 3: Kirlenmeden Doğan Hukuki Sorunlar

Çözüm 3.1: Denizin kirlenmesi sonucu uygulanan cezalar caydırıcı nitelikte olmalıdır.

Çözüm 3.2: Hukuki sürecin daha hızlı bir şekilde işletilmesi gerekmektedir.

Sorun 4: Gemilerden Atık Alma Yönetmeliği

Çözüm 4.1: Yönetmelik yat ve gemiler için ayrı ayrı yeniden düzenlenmelidir.

Çözüm 4.2: Atık toplama ve transfer merkezleri yaygınlaştırılmalıdır.

Çözüm 4.3: Teknelerde kullanılan temizlik maddeleri kullanımı tek bir esasa bağlanmalıdır.

Çözüm 4.4: Mavi kart uygulamasından kaynaklanan alt yapı ihtiyaçları ivedilikle çözülmelidir.

D-DENİZDE CAN GÜVENLİĞİ

Sorun 1: Deniz Kazaları ve Can Kayıpları

Çözüm 1.1: Su sporlarında kullanılan araçların emniyet standartları belirlenmelidir.

Çözüm 1.2: Deniz turizm tesis ve araçlarında ilk yardım personeli eğitim ve teçhizatı bulunması sağlanmalıdır.

Çözüm 1.3: Deniz kazalarına yönelik yaptırımlar ağırlştırılmalıdır.

Çözüm 1.4: Tüm özel ve genel su sporları araçlarının denetimleri arttırılmalıdır.

Çözüm 1.5: Deniz kazaları önleme eğitimi verilmelidir.

E-KRUVAZİYER LİMAN EKSİKLİĞİ VE KAPASİTE AZLIĞI

Sorun 1: Kruvaziyer Liman Eksikliği ve Kapasite Azlığı

Çözüm 1.1: Altyapı Yatırımlar Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılan Turizm Kıyı Yapıları Master Planı'nda belirtilen/planlanan kruvaziyer limanları ivedi olarak bitirilmelidir.

Çözüm 1.2: Yanaşma yeri eksikliği nedeniyle kendi filikası ile yolcu indirme bindirme faaliyetine ilişkin mevzuat engeli kaldırılmalıdır.

Çözüm 1.3: Tarifelerin gemi bazlı değil firma bazlı değerlendirilerek 10 gemi ve üzeri kruvaziyer gemi getirecek firmaların tüm gemilerine indirim sağlanmalıdır.

Sorun 2: Kruvaziyer Gemilerin Fener İle Sahil Sağlık Ücretlerinin Yüksekliği ve Beklenmedik Ücret Artışları

Çözüm 2.1: Fener, sağlık ücretlerinin rekabet açısından olumsuzluk teşkil etmemesi için civar ülkeler ile karşılaştırılmalı ve uyumlu hale getirilmelidir.

Çözüm 2.2: Kruvaziyer tur satışları 1 yıl sonrası için yapıldığından liman tarifelerinde yapılacak ücret artışları/indirimleri 2 yıl sonrası için yürürlüğe konulmalıdır.

F-TANITIM

Sorun 1: Ülkemizin Kruvaziyer Turizmde Tanıtım Eksikliği

Çözüm 1.1: Dünyanın büyük ve önemli kruvaziyer fuarlarına, konferanslarına ve forumlarına ev sahipliği yapılmalıdır.

Çözüm 1.2: Dünyadaki kaynak pazar ülkelerinde kruvaziyer gemi seyahatlerinin % 81 oranında satışını gerçekleştiren turizm acentelerinin ülkemizi daha iyi tanıtıp satabilmelerini teşvik edecek özel geziler ve lansmanlar düzenlenmelidir.

Çözüm 1.3: Kruvaziyer turizmi ile ilgili uluslararası pazarda faaliyet gösteren basın kuruluşlarının ülkemize ilgisini çekmek amacıyla özel geziler ve tanıtım toplantıları düzenlenmelidir.